constituam nomen tuo de[illegible]
no e q respuat [illegible] mea
Offertorium V[illegible] exaltate
inimicis meus sup uic re
spiritu exaudi me dñe deus
meus V Qui in tribulacione
[illegible]abunt a iniquis fuco
ego aũc in mĩa tua speraui
Respice [illegible] Fer v in [illegible]
Adoremus dñm qui nos
redemit pauperem uenite ps
Pange lingua Aue an
Nolite flere mortuum
neque lugeatis super eũ
[illegible] plangore eũ qui
egreditur quia non reuertetur
ultra. nec uidebit terram
natiuitatis sue. quia hec
dicit dñs ad sellum filium
iosie regem iuda. qui
regnauit pro iosia patre
[illegible] R [illegible] exaudiatis
[illegible] tuam apud [illegible] quoniam
[illegible] exaudi me
V Eripe me dñe ab homine
[illegible] ut accipiant [illegible]
[illegible] de temp[illegible]

ꝑt [illegible] q̄s q̄s ex illo
non est. interrogz de iure
q̄s eq̄ si u̇ba dei in aure
cordis percipit. tam testi
git unde sit. Tu r̄isori
In te iactatus sum ex utero
de uentre matris mee deus
meus es tu ne discedas a me
quoniam tribulacio proxima est quia non est qui
adiuuet. V. Eripe a framea
deus animam meam et de ma
nu canis unicam meam. Quoniam.
Vide domine afflictionem
meam quoniam erectus est inimicus
meus. A. In tribulacione
inuocaui dominum et exaudiuit
me in latitudine. Iudicasti domine
causam meam defensor uite
mee domine deus meus. Aña.
Popule meus quid feci tibi
aut quid molestus fui tibi responde
michi. A. Numquid redditur
pro bono malum quia foderunt

[illegible]

e cant

ya a m

e teriam

litatem

a meu

Et aq

tum p

Er

a mea

nita

[illegible]

a sun

Fier

tantu

[illegible]

a nul

[illegible]

me tu

[illegible]

a ami

[illegible]

diu

Fiet eg

[illegible]

Varia opuscula prout in Indice.

LIBER YSIDORI CONTRA IUDEOS

DOmine & dilecte sorori florentie: Ysidorus quedã que diuersis tẽporibus ĩ ueteris testamenti libris ꝓnuntiata de natiuitate dñi & saluatoris nostri secundũ diuinitatẽ: uel de incorpatiõe eius: de passioneq; & morte siue de resurrectione regno atq; iudicio ꝓ uiribus sciẽcie mee ex innumerabilibus pauca ꝓferẽda putaui que & ꝓphãrum auctoritatibus fidei graciã fremẽt & ĩ fidei peritiam approbẽt. Hec ergo sancta soror te petẽte ob edificationẽ studii tui tibi dictaui: ut q̃ cõsorte pfruor sanguine coheredẽ faciã & mei laboris. Incipiamus ergo de eius natiuitate qui ẽ ante secula a patre genitus.

Q xp̃s est dei filius a deo p̃re genitus.

Iudei nepharia credulitate xp̃m abnegãtes dei filium impii duri corde ꝓphetis ueteribus increduli nobis obtrusi aduẽtũ christi malunt ignorare quã credere. quem enim uentuꝝ accipiũt uenisse iam nolũt. quem resurrecturum legunt: resurrexisse non credũt. sed ideo ista non intelligere se fingunt quia sacrilegio sic hec impleta esse non cognoscunt. Hii ergo querunt a nobis dicentes. Cum xp̃m quem colitis esse dei

filiũ predicatis quibus talia respõdemus. Ideo christũ filium dei esse credimus: quia genitum illum ab omipotente patre esse credimus ipso testante. Tecum pricipium in die uirtutis tue in splendoribus sanctoꝝ ex utero ante luciferꝝ genui te. Ex utero itaqꝫ id est ex illa intima & incomprehẽsibili patris substantia: siue ex illo diuino atqꝫ immẽso paterni pectoris archano quo pater gẽitor de corde bonũ eructat uerbũ sicut ipe ap̃s ait eructauit cor meũ uerbũ bonũ siquidem & ipe pater sic dicit ad christum: filius meus es tu ego hodie genui te. Nam & ibi addit: pete a me & dabo tibi gentes hereditatẽ tuam & possessionem tuã termios terre: quod neqꝫ dicendum Dauid: neqꝫ genti hebreorum concessum est: nisi tantummodo christo cuius nomẽ per omnes gẽtes est diffusũ: cui & reges obediũt & gentes seruiũt: sicut de eo scriptum est: adorabunt eum omnes reges omnes gẽtes seruiẽt ei. Item Salamon. Cum patris mei misteriũ natiuitatis xp̃i secũdũ deitatẽ uellem agnoscere: hiis uerbis intonat in prouerbiis. xxx. c. dicens. Quis ascendit in celum: aut quis descendit? quis conclusit aquas quasi in uestimẽto? quis suscitauit omnes termios terre? quod nomen est eius: aut q̃d filii eius? Si nostis hũc filiũ dei i Danielẽ. iii. c. Rex ille impius dixit

Ecce ego uideo uiros quatuor solutos & ambulantes in medio ignis & nihil corruptionis in eis est: & species quarti similis est filio dei: quē fideliter credimus: nec ulla teus dubitamus dominū saluatorem. Sed obiicit̄ quod in Daniele. Iste filus dei superius esse angelus dicit̄. Sic enim ꝓpheta Malachias. iii. c. ait de ip̄o ueniet ad templū sanctū suum dn̄ator quē uos q̄ritis & angelus testamēti quem uos uultis. xp̄s enī in eo qa a patre genitus est filius dei uocat̄: in eo uero ꝙ sepe a patre missus ad ānūciandum patribus legit̄: angelus nominat̄: de quo & ipse pater ad legislatorē Moysen. Exo. xxiii. ꝓtestat̄ dicens. Ecce ego mitto āgelum meum qui p̄cedat & custodiat te in uia & introducat te in locum quem paraui: obserua eū & audi uocem eius: ne contēpnendum putes ꝙ non dimittet cū peccaueris: & est nomē meum in illo: qs est ergo iste angelus: cui deus: est potestas sua: & nomen aliquod: potestas angelica hoc nephas est credere: quis enī in nubibus equabit̄ dn̄o. p̄s. aūt qs similis dn̄o in filiis dei. Qui enī nō eq̄bit̄ natura nō potest adeq̄ri & nomine. Ipse enī est filius qui semp a patre missus uisibiliter apparebat hoibus. Ex ipsa ergo missione recte angelus nūcupat̄. Ysaias aūt ultio. Filiū a deo genitū cōfirmās ita ānūciat. Vox dn̄i reddētis

tribulationē inimicis suis ipis uidelicet qui nō crediderūt iudeis anteq̄ parturiret peperit & āte q̄ ueniret partus eis peperit masculū. ac si aperte diceret anteq̄ xp̄m uirgo parturiret in carne genuit filiū pater indiuinitate. Et āteq̄ tempus uirginis pariēdi ueniret: genuit eū pater sine tēpore Vnde inferius ait. Quis audiuit unquā tale: aut qs uidit huic similem: Reuera: quia nihil tale ī oibus accidit: aut cuipiā simile: & post hec subiūgit. Nunqd ego qui alios parere facio ego nō pariam dicit dn̄s. Quibus oībus testimoniis cogendus ē infidelis ut eligat sibi de duobus unū aut xp̄m filium dei credere: aut mēdaces putare ꝓphetas qui ista concinunt.

Qꝫ sine tempore ieffabiliter christus a patre ab eterno genitus est.

Qꝫ si queritur quando: uel quo modo pater filium genuerit. Respondet̄ cui querit̄. Tēpus quo sit dei filius genitus dū sit natiuitatis eternus sicut scriptū est de eo per Micheam. v. c. Egressus eius a ꝑncipio a diebus eternitatis. & iterū Dauid. ante solem ꝑmanet nomē eius & āte lunā sedes eius a principio a diebus eternitatis. Sed pater eundē ante luciferꝫ: id ē āte omīa tempora genuisse testat̄ sicut ipse filius dei uerbum

uirtus & ſapientia de ſua natiuitate cõfirmat. dicẽs ꝓuerbiorũ .viii. Nec dum abyſſi erãt & ego iam cõcepta eram: nec dum fontes aquarꝫ eruperãt: nec dũ mõtes ſgraui mole ꝯſtiterãt añ colles ego parturiebar: adhuc terrã nõ fecerat & flumĩa & cardines orbis terre .quando pre parabat cœlos aderam. quando appendebat fundamenta terre cum eo enim cuncta cõpo nens. Tali igitur autoritate ante omnia ſecu la filius a patre genitus eſſe declaratur. quan do cum patre eſſe noſcũtur cuncta per illum creata. Illud etiam denuo ſcire quem quan do ipſe idem ſit genitus dum ſacra natiuitate eius archana nec apoſtoluſ didicit nec ꝓphe ta cõperit: nec angelus ſciuit: nec creatura cog nouit. Yſaia teſtante qui ait. liii .ca. In humili tate iudicium eius ſublatum eſt generationẽ eius quis enarrabit. Et idcirco ſi eius natiuitas a propheta non poteſt enarrari quis profite bitur noſſe quando potuit a patre filius gene rari. Hinc eſt illud in li. Iob. Sapientia dei pa tris. unde inuenies Latet ab oculis hominum et a uolucribus cœli abſconſa eſt .ideſt etiam ipſis angelis incognita. Item ibi radix ſapien tie cui reuelata eſt. ideſt origo. ſ. filii dei. ſed ſi gignendi filii querens rationem dicens. Fili

us non nisi ex duobus nascitur habeat inquã huiusmodi genus ortũ conditio caduca mortalium. Christus enim ex patre ita emicuit uelut splendor a lumine. uelut uerbum ab ore. uelut sapientia ex corde.

Qꝫ xp̃us sit uerus deus & dominus.

Sed hunc isti xp̃m non reputant esse deũ eo ꝙ in montẽ Synai audierunt uocem domini intonantis: Audi israhel inquit Dominus deus tuus unus est. Et iterũ. Ego sum deus & preter me non est alius. Et illud. Ego dominus & non mutor: gloriam meam alteri non dabo. Cum ergo legunt perfidie errore cecati xp̃m deum esse nõ credunt. Ergo agnoscant proinde illis eo tempore ea predicta fuisse ne forte a ueritate fidei recedentes in multos fictos deos transissent atq; ydola gentilitatis colerent quod etiam fecerunt. Nam specialiter xp̃i testimonium prophetarũ apparet esse deum ut cũ dicit᷑ i psal. Sedes tua deus in seculum seculi uirga equitatis & uirga regni tui. Dilexisti iusticiã & odisti iniqtatẽ ꝓpterea unxit te deus deus tuus oleo leticie pre cõsortibus tuis. Quis est ergo iste deus unctus

a deo? respōdeāt nobis iudei. Ecce deus a deo unctus dicit᷑ et uerticem xp̄us ipsa unctione declarat᷑ cum deus unctus insinuatur. Cum enim audis deum unctū intellige xp̄m. Christus enim a crismate idest ab unctione uocat᷑ Hūc xp̄m sub persona ciri p Ysayam .xlv. patet deum & dn̄m ita testat᷑ dicens. xp̄o me ciro cuius apphendi dexteram & subiciam ante faciem eius gentes & dorsa regum uertam & aperiam ante eum ianuas & porte nō claudentur. Ego ante te ibo & gloriosos terre humiliabo portas ereas conteram & uetes ferreos cōfringam. & dabo tibi thesauros abscon ditos & archana secretorum ut scias quia ego dominus qui inuoco nomen tuum deus israhel. in persona enī ciri xp̄s est pphetatus cui subiugate sunt gentes & regna in fide pspera qa nullus in regno israhel cirus dictus est q̄ si de ciro persarum rege quis hæc crediderit absurdum & prophanum esse cognoscas ut hō ipius & ydolatrie deditus xp̄s deus & dn̄s nūcuparet᷑. Audiat adhuc icredulus si xp̄us dn̄s nō est dicat nūc quē sit affatus i Gen̄. cū diceret faciamus hoīem ad imaginē & silitudinē nr̄am sic enī subiūgit & creauit deus hominē ad imaginē suā ad ymaginē dei creauit illū

Querat ergo quis deus creauit aut ad cuius ymaginem condidit quem creauit ꝙ si respõdeant ad angelorum. Nunquid angelus equalem habet cum deo ymaginem dum multũ distat ymago creaturæ ab eo qui creauit. Aut nunquid angelus cum deo potuit facere hominem. quod ita extimare magna dementia est. Cum ergo dicitur ita ad cuius ymaginem homo creat᷑ nisi ad eius cuius pſona & ymago una cum deo est et unicum nomen diuinitatis est. Adde aliũ adhuc si xp̃us dominus non est quis dominus pluit ignem a dño in sodomis. Sic enim ait in Genesi. et pluit dominus super sodomam et Gomorrã sulphur & ignem a domino qua sententia nemo dubitat secundam esse personam. Nam quis est ille dominus a dño. nisi proculdubio filius a patre qui semper ab eodem patre missus descendere solitus est ascẽdere. quo testimonio deitatis & distinctio seu distractio personarũ patris & filii luce clarius demonstrat᷑. Si xp̃s dñs nõ est de quo dicit Dauid in psalmo. Dixit dñs dño meo sede a dextris meis. Donec ponã inimicos tuos scabellũ pedũ tuorũ. que dum idem christus secundum carnem sit filius Dauid in spũ tamen dñs eius & deus est si

xp̄us dn̄s non eſt deus querant Dauid in. li. ii. regum Dixit uir cui cōſtitutam de xp̄o de Iacob Egregius pſalmiſta Iſrahel ſpiritus domini locutus eſt per me & ſermo eius per linguam meam Si xp̄us dn̄s non eſt quis eſt ille dn̄s exercituū q a dn̄o exercituū poſt gl'am mittitur Ipſo dicente in Zacharia.ii. Hæc dicit dominus exercituum poſt gloriam miſit me ad gētes que ſpoliauerunt nos qui enim tetigerit uos tanget pupillā oculi eius in uia Ecce leuabo manum meam ſuper eos & erit preda his qui ſeruiebant ſibi & cognoſcetis quia dominus exercituum miſit me. Age nūc cuius ſit hæc uox niſi ſaluatoris qua omnipotens deus a patre omnipotente miſſus eſſe teſtatur. Miſſus eſt autem ad gētes poſt gloriam diuinitatis quam habuit apud patrem quando idem ſaluator ſeipſum & formā ſerui accipiens factus eſt obediens uſq ad mortem qui etiam ſequentibus loquit' dominus Zacharie.ii. Lauda & letare filia ſyon quia etiam ego ueniā & habitabo in medio tui dicit dn̄s. Et applicabunt' gētes m'lte ad dn̄m ī die illa & erūt mihi ī ppl'm & h'itabo ī medio tui & ſcieſ qa dn̄s exercituum miſit me ad te dic ergo quiſ ē iſte dn̄s exercituū a dn̄o miſſus.

Que filius est in patre & econuerso.s.pater in filio xpo cum sit unius essentiae.

¶ Sed contra hoc obicit perniciosa iudeorū perfidia dicēs. Si pater deus & filius est. ergo duo dii sunt & non est unus deus. Proinde ergo audite Ysayam.xlv. utramq; personā deū tenentem. Tu es deus & in te est deus. filium declarauit sed tamē ut eūdē prēm & filiū unū deū ostēderet. subiecit nō est absq; te deus uere deus absconditus est deus Israhel. saluator alias quoq; unicum nomē patris & filii cōprobat ipso patre ad legislatorem Moysen ita testante Exodi.xxiii. Attende illi & ne inobediens ei fueris & est nomē meū in illo.

Que i deo sunt tres psone i unitate essentie.

¶ Quod uero tres personas patris & filii & spūs sancti sub unitate diuinitatis pnunctiamus. Audi Ysayam xlviii. Ego primus & ego nouissimus manus quoq; mea fundauit terrā & dextera mea mēsa est coelos. Nō a pricipio locutus est in abscondito: sum ex tempore ante q̄ fierent ibi eram Et nunc dominus deus misit me & spiritus eius qui mittit & tertia psona eiusdem dn̄i qui mittitur: sicut est & illud Genesi. In principio fecit deus coelū & terrā

& spiritus domini ferebatur super aquas In dei enim uocabulo patrem intellige. In principio cognosce filium qui dicit in capite libri scriptum est de me in eo uero qui superferebatur aquis intellige spiritum sanctū. Item in psalmo Verbo domini cœli firmati sūt & spiritu oris eius omnis uirtus eorum. In psona enī dn̄i patrē accipimus. In uerbo filiū credimus In spiritu oris eius spiritum sanctum intelligimus. Quibus testimoniis & trinitatis numerus & cōmemoratio cooperationis ostenditur. Cuius etiam trinitatis sacramentum & Ageus propheta. ii. ostendit ex persona domini dicēs: Spūs meus erit ī medio uestri ecce quod deus loquitur ecce spiritus eius: post hæc De tertia persona idest de filio ita subiecit qa ecce cōmouebo cœlū & terrā & ueniet desideratus cunctis gentibus. Nam & cū dominus dicit faciamus hoiem ad imaginē & silitudinē nr̄am ī eadē locutiōe uel opatione patēs cognitio trinitatis ē. Pater enī dicit filius facit Spūs uero sāctus ea q̄ facta sūt sātificatiōe sua bn̄dicit. Itē cū dicit ipse deus ecce adā factus ē q̄si unus ex nobis in ipsa plalitate psonarum patet trinitatis misteriū. hoc qdē de trinitate breuitatis cā notauimus dū copiosissime pla ī uolu minibus scripturarum pandeantur.

¶ xp̄us filius dei
homo factus est.

Hucusq̄ misterium natiuitatis christi se
cundum diuinitatem notauimus uel predixi
mus. deinceps de corporali eius natiuitate di
camus: manifestantes primum quia idem fili
us dei propter nostram salutem incarnatus ē
et homo factus. Sic enim de eo predicat Ysa
ie. x. Paruulus inquit natus est nobis et filius
datus est nobis et factus est principatus sup
humeros eius & uocabitur nomen eius admi
rabilis deus fortis pater futuri seculi princeps
pacis. Paruulus enim xp̄us quia hic homo &
natus est nobis nō sibi q̄ deus homo factus
est pro nobis profecit & ideo natus est nobis
qs est datus nobis nisi dei filius et p̄ncipatus
eius sup humeros eius siue quia crucē ipse p
priis hūeris portauit siue quia titulū regni su
per humeros et caput eius Pylatus scripsit.
Erubescāt itaq̄ impii & agnoscant uocari de
um filium spiritu natum per assumptionem
corporis paruulum factum De cuius etiā na
tiuitate i psalmo Spiritus sanctus dicit. Pater
nunquid syon dicet homo & homo factus ē
in ea et ipse fundauit eam excelsus. Et ipse

qui in ea natus est homo & altissimus nūcupatus est. Homo: quia ipse in ea natus est humilimus. altissimus āt qa ipe fūdauit eā excelsus. de quo iterū Ysaias. ii. c. ita. Quiescite ab hoīe cuius spiritus in naribus eius est: quia excelsus reputatus est iste: uerū etiam quotiens impii omnē hanc ꝓphetiā de natiuitate xp̄i agnoscūt cōclusi dum non habeāt quid ꝓponant argumētant̄ dicentes: nec dum uenisse christū de quo hec omīa ex ore ꝓphetarū ānūctiata sūt. Audiant & Danielem quia etiam nō solum uēturū predicat christum: quod est cōueniens cum ceteris ꝓphetis: sed etiam tēpus aduētus eius ostēdit: & annos enumerat: & manifesta eius signa ꝓnunctiat. Sic enim ait ad eum angelus. ix. c. Daniel. Animaduerte sermonem & intellige uisionem: septuagita ebdomade abreuiate sūt super populum tuum & super urbem sanctam tuam: ut consumetur preuaricatio & finem accipiat peccatum & deleatur iniquitas & aducatur iusticia sempiterna & impleat̄ uisio & prophetia & ungatur sanctus sanctorū. Que. s. septuaginta ebdomade si a tempore Danielis enumerentur proculdubio sanctus sanctorum q est christus olim uenisse cognoscit̄. Ebdomada nanq; in sacris eloquiis septem annis terminatur testāte domīo ad Moysen Leuitici. xxv.

Enumerabis ergo tibi ter septē ebdomadas an norum id est. sepcies septenas: qui simul faciūt annos. xlix. quadringentos nonagita. A tēpo re itaqꝫ Danielis ꝓphete usqꝫ ad xp̄m plusq̄. c. ebdomade numerāť. Ideo nanqꝫ natus est xp̄s quando annūtiabat sermo ꝓpheticus: sed duri tia cordis iudaici: quia ipsi xp̄m interemerunt Inde eū adhuc uenisse nō crediderūt. & adhuc ut plenius patefiat. Notandū ꝙ debemus com putare a primo anno Darii usqꝫ ad aduentum xp̄i. Darius regnauit. xviii. ānis. Archarius. vi. Ochus qui & Thirus. xxiiii. annis id est ante. Alius Darius q & Melas. xxi. Alexander Ma cedo. xii. post eum Sother ī alexandria. xxxv. succedens. Filadelphus. xxxviii. post hūc Euer geus. xxv. philopater. xvii. Epiphanes. xxiiii. Alius Euergeus. xxvii. Cleopater. xx. & sex mē sibus. Iteꝝ Cleopater Sother. xxviii. post Tho lomeus. xxvii. Augustus. xiii. post Cleopatrē Augustus. xliii. ānis: nā omnes anni Augusti lv. Scimus. xl. anno imperii Augusti qui post mortem Cleopage regnauit: natus ē christus anno. xv. Probamus filiū dei dominum nostꝝ Ihesum christum secundum carnem iam natū fuisse. Sed adicit: cur natus ē: audiat ergo cām Deus cum hominē fecisset summa beatitudine productū & diuine ymaginis decore honora

tum posuit eum in paradiso ut esset deo subiectus & ceteris creaturis. Prelatus ille autem rebellis effectus concepta diuinitate: interdum uiolauit preceptum. Quem proiectum deus non occidit sed exulem a paradiso fecit expectans ut per penitentiam reuocari posset ad ueniam. & cum ille non reuocaretur ad viam ueritatis: dedit ei legem per Moysem: ut uel per ipsam reuerteretur ad amorem dei & ad rationem iustitie. Sed cum nec hanc quidem contumax & incredulus custodiret. uenit filius dei & corpus humane fragilitatis assumpsit ut dũ uideretur sicq; tandem mundus conuerteretur Omissisq; demonum simulacris reconciliaret᷑ gratia conditoris hec est causa natiuitatis xp̃i. Nam & a principio mundi hominem deus ad sui ymaginẽ de consilio fecit cumq; presentia sui ex omnibus creaturis pulcherrime decorauit sciens ꝑfecto q̄ futurus esset in corpore & ipsam ymaginẽ indueret que ꝓxima deo facta ẽ in mũdi creatione ue cõditione. Iam deinceps seq̄mur debitũ ordinem et cuius demonstrata est natiuitas demonstret᷑ genus et patria.

Incipiamus de eius nomĩe loqui q̄ christus Iesus uocari debuit secundum scripturas.

Prima enim appellatio nominis Iesu inueni tur in figura domini nostri Iesu christi anua p̄ dicta. Nam Auses quidam qui Naue filius no minabat᷑ a Moyse Iesus cognominat᷑. Sic enim post obitum moysi dux effectus obtinuit & no stram ꝓmisse hereditatis distribuit mutatio no minis. quod significauit nisi qa defũcto Moyse id est defũcta lege & legali ꝓ recepto cessãte dux nobis domĩus Iesus xp̄s erat futurus qui ad ter rã nos celestis repromissionis ꝑ Iordanis fluẽta id est ꝑ gratiã baptismi sanctificatos perduceret omnibus uitioꝝ generibus expulsis uel ãgeloꝝ hostibus effugatis.

De generatione christi secundum carnem q̄ de semine Abrahe originem duxit.

Quia autem ex semine Abrahe futurus esset do minus Iesus xp̄s his uerbis Abrahe. Primũ facta ꝓmissio est a domĩo Genesis. xii. In semĩe inqt tuo benedicentur omnes gentes id est in xp̄o. de quo psal. ait: & benedicent᷑ in eo omnes tri bus terre: omnes gẽtes magnificabũt eũ. Audi me Iacob & Israhel quoniã ego feci: ego sũ dn̄s deus tuus ꝑmus & nouissimus: & ea q̄ uentura sũt nouissima ego facio. Iteꝝ ibi. Ego sum deus qui te creaui & audiui & tenui dextera mea ut unitatẽ patris & filii assignauit: adiecit domĩus

Ego testis uester dicit dominus deus & puer
meus quem elegi ut sciatis & credatis qa ego
sum & ante me non est alius & post me non
erit. & in salomone Miserere nostri deus & re
spice nos & ostende nobis lucem miseratōnū
tuaꝝ & imittte timorem tuū super gentes q̄
non exquesierunt te & agnoscant quia non ē
alius deus nisi tu. Item ī p̄s. Quoniā qs deus
p̄ter dn̄m aut quis deus preter deum nostrū:
Contrarie autem astruit Sacrilegus Iudeus
dicens. Si patrem & filium unum deum cre
ditis quō iteꝝ tres personas p̄ris & filii & sp̄us
sācti sub unitate deitatis ꝓnunctiatis. Rn̄deo
Iterum audi ergo diuinam trinitatem. Ysaya
ꝓtestante. vi. c. Vidi īquit dn̄m super solium
excelsum & eleuatum & ea que sub ipso erant
replebant templum seraphin stabāt. subter il
lud sex ale uni & sex ale alteri duabus uelabāt
faciem & duabus uelabant pedes eius & dua
bus uelabant & clamabāt alter ad alterum &
dicebāt Sanctus Sanctus Sanctus dominus
deus sabaoth Plena est terra maiestate eius.
Vnde si deus trinitas non est. quare sanctus
tercio iterauerunt. Cuius tamē trinitatis uni
tas comendet͛ sub eadē trina repetitione unū
deum aut dominum iterauerunt. Item si tri
nitas unus deus nō est Cur abraham sub uer

tice mābre tribus occurrens unum dominū dixit & non tres plurali numero salutauit nisi quia unitatis misterium in trinitate esse cognouit. Si trinitas non est deus. Cur ad Moisen tertio dicitur Deus abraham Deus ysaac Deus Iacob. Respondeo ad hec qui es infideles qui xp̄m & deū et angelum dei non creditis. Quis ergo ille angelus domini est qui apparuit Agar qui etiam & dominus uocatur. Genesis itaq; testatur. xvi. c. Et dixit angelus dn̄i ad Agar Reuertere ad dn̄am tuam & humiliare sub manibus eius. Et rursum Multiplicās īquit multiplicabo semen tuum & nō numerabit᷑ pre multitudine. Inuocauit aūtē Agar nomen domini qui loquebat᷑ ad eam. Tu deus qui exaudisti me. Et simile est huic illud quod sequit᷑ ī Genesi. xxii. Temptauit deus Abraham & dixit Tolle filium tuū unigenitum quem diligis ysaac & post paululū sequit᷑ Ecce angelus domini clamauit de cœlis dicens Abraham: cui respondit assum. Dixit dn̄s Ne extēdas manū tuā super puerꝝ neq; facias quicq̄ nunc cognoui quia times dominū & non pepercisti unigenito tuo ꝓpter me. Itē ille Gen̄. xxxi. dixit angelus dn̄i ī sōpnis ad Iacob & rn̄dens assum. cui ait uidi oīa q̄ fecisti laban. Ego sum dn̄s bethel ubi unxi

sti lapidem & uotum dedisti mihi. adhuc pre
terea. si xp̄m deum & dn̄m non creditis quis
est iste angelus & deus quem dn̄s p̄mittit an
te Moysem. Exodi. xxiii. ita dicens Ecce ego
mitto angelum meum qui p̄cedat & custodi
at te in uia & introducat ad locum quem pre
paraui obserua eum ne cōtemnendum eū pu
tes quia cum peccaueris nō dimittet te & no
men meum est in illo.

Q: ex tribu iuda traxit originem xp̄us

Secundum carnem xp̄s ex tribu iuda ex
pectandus erat. Iacob patriarcha significat di
cens Geñ. xlix. c. Non deficiet princeps ex iu
da nec dux de femoribus eius donec ueniat q
mittendus est & ipse erit expectatio gentium
Certum enim est usq; ad ortum christi non
defuisse principē ex populo iudeorum & ex
genere iudeorum nec dux de femoribus eius
usq; ad heredem alienigenam regem qui per
ambitionem regni irrepserat quem gēs & po
puli expectabāt Iudei per uicariam impudice
frontis dicent Non dū esse tēpus impletum
mētiētes nescio quē regem ex genere iudeoꝝ
ī extremis oriētis partibus regna debere neq;
dn̄t mēte cecati simlātōnis sue mēdaciū detēti

qui iam nūc sine sacerdote. ita sine rege & pri
cipe sunt. Neq3 enim mēdax esse potest Osee
propheta qui dicit Sedebunt filii Israhel sine
rege sine principe sine sacrificio sine altari sin̄
copoli. i. sine sacerdotio sine taranthim. i. sine
manifestationibus que omnia quis non uide
at nunc in ipsis esse cōpleta. Ecce ex qua tribu
nasciturus esset xp̄s docemur.

Q ex stirpe dauid xp̄s sit natus.

Ex dauid autem semine secundū carnem
futurus esse p spiritum sanctum ita pnūctia
bat' in psalmo Iurauit dominus dauid uerita
tem & non frustrabit' eum de fructu uentris
tui ponam super sedem tuam. Semel iuraui ī
sancto meo si dauid mentiar semen eius ine
ternum manebit & thronus eius sicut sol. zc.
Item in primo libro Paralipomenon. xvii. &
factum est uerbum domini ad Nathā dicens
Vade & dic seruo meo dauid Hæc dicit domi
nus Non edificabis tu mihi domum ad habi
tandum. Sed cū impleti fuerit dies tui & dor
mieris cum patribus tuis & suscitabo post te
semen tuū quod erit de utero tuo et firmabo
regnū eius. hic edificabit domum noī meo &
erigam thronum eius in secula. Ego ero illi in

patrem & ipse mihi ī filium & fidelis erit do
mus eius usq; in seculum in conspectu meo:
et thronus eius erit firmissimus iugiter. Hæc
omnia quisquis in Salomone putat fuisse im
pleta multum errare uidetur. Nam qualiter ī
Salomone intelligendum est cum dictum ē
Postq̄ dormieris cum patribus tuis suscitabo
semen tuum post te. absit. Ille enim uiuente
patre suscepit regnare. Nam hic dicituur qa
cum impleti fuerint dies tui & dormieris cū
patribus suscitabo semen tuum. Ex quo in-
telligitur esse alius promissus qui non ante
mortem eius pronunctiatus fuerat suscitan
dus qui edificaret domū deo non de parieti
bus manu factis sed de lapidibus preciosis &
uiuis. id est sanctis et fidelibus. Nam & illud
q̄d subiecit Fidelis erit domus & regnū eius
eius usq; ineternū coram me. Attendat & aspi
ciat quisq̄ non de Salomone pronunctiat. Sa
lomonis namq; domum plenā fuisse mulieri
bus alienigenis colentibus ydola legimus &
ipse ab eis rex in eadem ydolatria seductus ē
atq; deiectus. qui dum bonus fuisset in inicio
malū exitū habuit. Ergo qs est iste cuius do
mus fidelis est īperpetuū q post morté dauid
pmittebat. suscitandus ille est utiq; de quo
ipe dauid existimās pclamat dicés. Tu uero

distulisti xp̄m tuū. nō ē ergo Salomō ille sed nec iste dauid. sed dilectus ē xp̄us. ergo appa ret ꝑmissiōes nō i salomōe. sed i xp̄o dn̄o nr̄o q ex dauid genere ortus ē fuisse ꝯpletū. de quo ipse dn̄s alibi dicit/ Ihere. xxiii. Ecce dies ueni ūt & suscitabo dauid germē iustū. & regnabit rex & sapiēs erit faciet iudiciū & iusticiā in ter ra. i diebus ill' saluabit' iuda & Isrl' hītabit cō fi dēter. & hoc est nomē qd̄ uocabūt eum dn̄s iustus nr̄. ꝑmissū nāqꝫ & al's ex semine dauid xp̄m p ysa. ꝓphām. xii. ita ꝓnūctiat'. Egrediet' uirga de radice yesse et flos de radice eius ascē det. hec uirga de radice yesse uirgo ē Maria de dauid radice exorta. q̄ genuisse florē dn̄m sal uatorē de quo etiā seqt' & reqescet supeū spūs dn̄i spūs sc̄tūs & itellectus spūs cōsilii & forti tudinis. spūs scientie & pietatis. & replebit eū spūs tioris dn̄i. Ideo tāta dona spūs sup eū p̄ dicant'. qa i eū nō ad mēsurā spūs inhitabat si cut i nobis sed tāta inest plēitudo deitatis. & iste ē q nō secūdū uisionē ocloꝝ iudicabit. ne qꝫ secūdū auditū auriū arguet. zc. Sed erit iu sticia cīgulū lūboꝝ eius & fides cīctoriū renū eius. i cuius ecclīa utiqꝫ hitat lupus cū agno ille solebat ab ea p̄dā cape ad eā ꝯuertit' & cū ino cētibus cōmorat'. i cuius ouili pardus cū edo accubat ꝑmixti. s. sub doli cū p̄tōribus ibi es

fet uitulus de circūcisiōe.leo de scti p̄tāte.ouis
de pplari ordie sil morant᷑.qa ī fide cōis ē om
niū cōditio. Puer aūt puulus mināſ eos utiq̄
qa hūiliauit se ꝓ nobis ut puulus.bos aūt &
leo comedent ibi paleas quia princeps cum
subiectis plebibus cōem hn̄t doctrinā. delec
tat᷑ quoq̄ infās ab ubere sup foramīe aspidis
dū gētes q̄ solebāt uenēa ꝑdicare cōuersis etiā
xp̄i fidē puuli delectant᷑ audire. cauerna enī
reguli corda sūt infideliū ī qbus serpēs ille tor
tuosus reqescebat quē ablactatus cōprehēsus
ex iñ captiuū traxit ut ī mōte scō eius q̄ ē ec
clia nō noceret. ad hec idē ysa. de xp̄o. xi. c. q
de semīe dauid natus ē secūdū carnē sic in cō
seq̄ntibus dicit ī die illa erit radix yesse q̄ stat
ī signū pploꝝ ip̄m gētes ꝑdicabunt & erit se
pulchrū eius glosū ī signū pploꝝ. stat radix
yesse qn̄ xp̄i signaculū crucis exp̄miti frōti
bus eoꝝ ip̄m gētes depcabunt᷑ qd iā cernit᷑ du
dū fuisse cōpletū. Sepulcrū aūt eius in q̄ntū ē
glosū ut excepto q̄ redēpti p mortē eius glām
ei exhibemus etiā locus ip̄e coruscās miracul᷑
ad se omnem cōtrahit mūdum glē suæ cā. Iā
uero q̄ ore pphetico ad Moab nascētis xp̄i p
hibetur testimoniū. Ysaya. xv. Ponā enim su
p his qui fugierūt de Moab leonē & reliqui
is terre. Emitte agnū domine dominatorem.

terre de Petra deserti ad montem filie syō. de hac gēte mohabitarū egressus est agnus ima culatus qui tollit peccata mūdi dn̄atur in or bem terrarum. Petra autē deserti ruth signifi tat quæ destructa morte mariti de Boes ge nus Obed. Deide yesse dauid. & de dauid chri stum. montem autem filie syon aut hystoria liter ip̄am urbem Iherusalem dicit. aut iuxta Tropologiam eccl'iam in secula. idest in uir tute sublimitate locatam.

Qꝛ de uirgīe nasci debuit. nō ex uirili seīe.

Hactenus de noīe & gratia & genere dn̄i nr̄i Ihesu xp̄i testam̄ti ueteris fidē p̄streximus Dehinc generationē eius secūdū carnē ex uir gīe on̄damus. Ysaya plenissime p̄docente. sic enī dicit. Et adiecit dn̄s loq̄ ad Achas dicens. Pete tibi signū a dn̄o deo tuo ī ꝓfūdū īferni siue ī excelsū supra. & subiecit. audite ergo do mus dauid genus dau̇id. Nā bn̄ ad dn̄m loq̄ bat. idest ad stirpē regiā de q̄ descēdit Maria. & adiecit. ꝓpter hoc dabit dn̄s ipse uobis sig nū. Ecce uirgo cōcipiet & pariet filiū & uoca bit nomē eius Emanuel. qd̄ ē īterp̄tatū uobis cū deus. Ernbescāt itaqꝫ īpii & gratia xp̄i sua colla subiciāt. Ecce enim quē uirgo pepit no

biſcum deus appellat᷑.Obiciũt autẽ nobiſ mẽ
tiẽtes iudei ꝙ i hoc loco nõ uirginẽ ſed iuuẽ
culã oſtendit ſermo ꝓpheticus pariturã.Qui
bus reſpõdet᷑.nõ eſſe ſignũ ſi iuuẽculã pariat
ꝙ eſt etatis. & hoc eſſe ſignũ ad rei nouitatẽ.
quod ſi uirgo pariat quod eſt ĩtegritatis dñs
dabit uobis ſignũ inſinuat quoddã ĩſigne mi
raculũ uirginẽ.ſ. pariturã .quod ꝓculdubio
ſignũ nõ eſſet niſi nouũ exiſteret.Oportebat
enĩ xp̃m ꝓpter ĩſigne miraculũ ſecũdũ carnẽ
naſci de uirgĩe.Sequit᷑ de eo butirũ & mel co
medet.butirũ fructuſ ẽ eccl̃ie ueniẽtiſ ex circũ
ciſione.quaſi uobis origo.id ẽ ſub lege poſite
Mel uero eccl̃ie ueniẽtis ex gentibus cuiuſ fru
ctu.id eſt opa paſcit᷑ xp̃s.Sequit᷑ ꝙ dicit p̃uſ
q̃ ſciat puer uocare p̃rem aut matrẽ quod enĩ
dixit p̃uſq̃ cognoſcere ſe faciat deũ habere. ſe
& uirginẽ matrẽ.Iuxta illud quod ĩ Geñ. ſcri
bit᷑ Dicente domĩo ad Abraham· nunc cog
noui qa times dñm. id ẽ nũc cognoſcere te fe
ci.Abſit enĩ apud deũ eſſe ignorãtiã ut tunc
cognoſceret quod ante neſciret.Sed iã ad pro
poſitũ redeamus atq; audiamus ad hec de ſa
cra uirgĩe natiuitatiſ xp̃i miſteriũ eodẽ yſa·ali
ter p̃cinente.xlv.c.Rorate celi deſup & nubes
pluant iuſtum aperiat᷑ terra & germĩet ſalua
torẽ & iuſticia oriat᷑ ſimul ego dñs creaui eũ

cœli ipsi qui nubes. id est prophete per quos
xp̄s ueniēs ꝓphābat᷑ terra Maria q̄ fide apta
non corruptiōe genuit saluatorem. quia solus
dominus eam creauit non uirilis cōmixtiōe
seminis. Sicut etiam Danielis. ii. ꝓpheta de
eadē uirginali necessitate figuraliter dn̄s pre
dixit. Scidi lapidē de mōte abscisum sine ma
nibus prescidentiū & cū peruēisset in terra re
pleuit orbem terre. Sic lapis xp̄s intelligitur.
Vnde per Ysayam deus loquit᷑. Ecce mitto in
fundamētis syon lapidē preciosum electū an
gularem & qui crediderit in eū nō cōfundet᷑
Hunc enim uidit Daniel abscisum de monte
& de populo iudeoꝝ sine manibus. sine com
mixtione uirili natum ex uirgine Maria. quā
sine dubio uirginē fuisse credimus ante partū
Ezechiele propheta testante. xliiii. Conuerti
me ad uiam porte sanctuarii exterioris que re
spiciebat ad orientem & erat clausa. & dixit
ad me dominus. Porta hec clausa est & nō ape
riet᷑. & uir nō trāsiet per eā qa dn̄s deus īgres
sus est per eā. eritq; clausā. quo testimonio sāc
tam Mariam uirginē cōcepisse et pmāsisse uir
ginē cōfitemur. Genitalia nāq; fœminā ꝓ eo
ꝙ claustra aperiunt porte dicuntur. Sicut ait
Iob iii quia non clausit portas uentris q me
portauit. Dominus enim noster Ihesus xp̄us.

mirabiliter & potentialiter natus tamq̄ sponsus ꝓcessit de thalamo suo. id est de uirginis utero. post cuius ortum nullum cum Maria cōuenisse nullū ex eius utero genitū alias gentium extitisse.

De loco in quo nasci debuit ī Bethleem secundum prophetas.

Prediximus natiuitatem domini nostri Ihesu christi ex uirgine. locumq; originis sue ostendamus. Nam ī Bethleem natus est. Ad quā dicit̄ p Micheā ꝓphetā. vi. Et tu bethleē terra iuda. domus effrata. nequaq̄ puula es in milibus Iuda. ex te enim egrediet̄ q sit dominator Israhel. & egressus eius ab inicio a diebus eternitatis ꝓpter hoc dabit eos usq; ad tēpus ī quo parturiēs pariet. & sic postq̄ locus originis p̄dixit. deinde regnum eius futuꝝ ī toto orbe subiecit. domius stabit & uidebit ac pascet gregē suū in uirtute dn̄i. uel ī fortitudine uel ī sublimitate ad honorē nois dei sui & cōuertent̄ quominus tūc magnificat̄ usq; ad termios orbis terre & erit iste pax. De hoc loco natiuitatis xp̄i. et Abacuc ꝓphā sic dicit Deus ab affrice uenisse scribit̄. q a Bethleem uēturus esse p̄uidebat̄.

Qr stella demõstrante claruit eius natiui tas secundum prophetas.

In numeris diuinis.xxiiii.Ille Balaã sic cecinit Orietᷣ stella ex Iacob & exiet homo de Israhel. Magi enim ab oriẽtibus uenientes ꝑmum partibus xp̄i natiuitatem stella indice renũctiauerunt. si ut quẽ princeps pacis eorũ predixerat illĩ in ipso sideris demonstrarent.

Qr tres reges uel magi xp̄m natum adorare debuerant.

Et hoc prophete nobis narrant sicut enim Ysayas ait In tempore illo deferetur munus domino exercituum a populo diuulso & delacerato & a populo terribili postq̄ non fuit alius . Hoc autem dixit propter persarm robustissimã gentẽ ad cuius tunc potentiã nullus populus cõparabatᷣ de quibus magi uenientes xp̄o munera obtulerunt. Et iterum ipse.lx. Omnes inquit de Sabba uenient aurũ & thus deferentes & laudem domino annunctiantes.De his muneribus & Dauid precinit Dicens. & dabitur ei de auro Arabie. Et rursus Reges tharsis & insule munera offerẽt regi dñ̄o & sabba dona adducẽt.

Q non oleo materiali sed spiritu sancto xp̄us a deo unctus est.

Ysaias.lxi. ex persona eiusdem christi sic canit dicens. Spiritus domini super me propter quod unxit me. euãgelica Pater misit me predicare captiuis remissionem et cecis uisum Simili modo Salmognifus. Diuino afflatus spiritu. Ita ex eodem loquitur dicens. Sedes tua in seculum seculi zc. propterea unxit te deus tuus. In qua sententia primo propheta natiuitatem christi ac perpetuitatem demonstrat sequētis per equitatis uirgam. idest sceptrum potestatis eius regnum denunctiat. postremo ꝙ idem deus a deo unctus sic indicat Non quidem oleo cōmuni sicut & cetere participes sui idest principes qui ymaginario ꝑcesserant sed oleo leticie quo mistice demonstratur tempus. s. cuius cœlesti infusione & uirtute xp̄us est consecratus.

Q pauper pro nobis factus est christus

Zacharias. ix. sic indicat dicēs. dicite filie syon Ecce rex tuus uenit tibi iustus & saluās pauper sedēs sup asinū idomitū Ecce ītelliget seruus meus & exaltabit̃ & eleuabit̃ & sublimis erit ualde sicut sup te multi sic gloriosus

erit ĩter uiros aſpectus eius & forma eius ĩter
filios hoĩm Iſte aſpget mltas gẽtes ſup ipm
cõtinebũt reges os ſuũ qa qbus nõ eſt nũciãt
de eo uidere & qui nõ audierũt contẽplati ſũt
quiſ redidit auditui nr̃o & brachiũ dñi cui re
uelatũ eſt Et aſcendit ſicut uirgultũ corã eo &
ſicut radix de terra ſiciẽti & nõ ẽ ſpẽs ei neqꝫ
decor & uidimus eũ & nõ erat aſpectus & de
ſiderauimus eũ deſpectũ & nouiſſimũ uirorũ
uirũ doloris & ſcientẽ ferre infirmitatẽ & q̃ſi
abſconditus uultus eius & deſpectus unde nec
reputauimus eum. uere languores nr̃os ipſe
tulit & dolores nr̃os ipẽ portauit. & nos repu
tauimus eũ q̃ſi leproſũ & pcuſſum a deo hu
miliatũ. Ipſe autem humiliatus eſt ꝓpter ini
quitates nr̃as & attritus eſt ꝓpter ſcelera nr̃a
& diſciplina pacis nr̃e ſup eũ & liuore eius ſa
nati ſumus omẽs. q̃ſi oues errauimus. unuſqſ
qꝫ in uiã ſuã declinauit. & dñs poſuit ĩ eo iniq
tates oĩm nr̃m oblatus eſt qa ipẽ uoluit & nõ
apuit os ſuũ. ſicut ouis ad occiſionẽ ducet᷑ &
q̃ſi agnus corã tõdẽte ſe obmuteſcet & nõ ape
riet os ſuũ de anguſtia & de iudicio ſublatus
ẽ generationẽ qs enarrabit qa abſciſus ẽ de ter
ra uiuẽtiũ ꝓpter ſcelus ppli mei. pcuſſi eũ &
dabit ĩpios ꝓ ſepultura & diuites pro morte
ſua eo qꝫ iniquitatẽ nõ fecit neqꝫ dolus fuerit

ī ore eius. & dn̄s uoluit cōterere eū ī ifirmita
te eius. si posuerit ꝑ pctō aīam suā uidebit se
men longeuū & uolūtas dn̄i ī māu eius diri
get᷑ ꝑ eo ꝙ laborauit. aīa eius uidebit & satu
rabit᷑ ī scia sua iustificabit & ipe iustus seruos
suos mltos & iniqtates eoꝝ ipe portauit Ideo
despiciā ei plimos & fortiū diuidet spolia ꝑ
eo ꝙ tradidit ī morte aīam suā & cū sceleratis
deputatus ē & ipe pctā mltoꝝ tulit & ꝑ trās
gressoribus orauit In q̄ lectiōe nō solū qa ab
iectus apparuit sed etiā ibi generatō celestis ex
pmit᷑ ifirmitas quoq; suscepte carnis eius ma
nifestat. cōtumelia quoq; passionis eius crux
mors sepultura ibi mōstrat᷑ eo ꝙ ĩnocēs dam
nat᷑ & tacens ibi pandit᷑ deus enim suscipiēs
carnē & pauperis formā se hūiliare dignatus
esse nostri causa ut salus pditis redderet᷑ & us
q; ad mortē obediens factus est. Quod alibi
ysayas prefatus est Nō clamabit neq; audiet
qs in plateis uocē eius calamū cassatū nō cōte
ret & lignū fumigās nō extiguet sed ī uerita
te ꝓferet iudiciū quoadusq; ī terra ponat iudi
ciū & ī noīe eius sperabūt gētes & Ihere. xiiii.
quod ueniet deus rex in carne & abiectus &
hūilis ita pdixit. dn̄e fac misericordiā tuā ꝑp
ter nomē tuū qm̄ mlte sunt aduersiones nr̄e
tibi peccauimus expectator isrl saluator eius

& in tempe tribulatiōis q̃re q̃si colonus futurus es ī terra & q̃si uiator declinās ad manēdū q̃re futurus es q̃si uacuus & fortis q nō pōt saluare tu aūt i nob es dñe & nom sctm̄ tuū iuocatū ē super nos ne derelinquas nos cū eni dicit tibi peccauimus exp̄mit iudeorum p̄sonā q i deum peccauerunt quādo uenietē in forma hominis crucifixerunt. obtulit enim se aspectibus hominum & inquilinū. illi autē putātes hoc tantū esse quod uidebat occidūt hominem quasi qui non potest saluare.

De uirtutibus xp̄i & miraculis scdm ꝓphās.

Genera quoq3 & uirtutes curationum tanto ante prescripta sunt per Ysayam ꝓphetā dicentē. xxv. Ecce nunquid deus noster ueni et et saluabit nos: tunc aperient oculi cecorū & aures surdorum audient: tunc saliet sicut ceruus claudus & clara erit lingua mutorum. Et iterum. lxv. Spūs dñi super me eo ꝙ unxit me ad annūctiādum misit me ut mederer contribulatis corde & p̄dicarē captiuis remissionem & cecis uisum. hæc omia sanitatū signa in aduentū xp̄i facta sunt statim enī ut est natus p̄cedente stella adorauerūt magi obtulerūt munera. Deinde uaria aduentus representauit

miracula.ceci enī ut deū agnoscerent ꝓfunde noctis caligo detegit̃. defūctis rediuiue lucis grā reddit̃ ut aīe uiuificarent̃.surdi ut auditū fidei reciperent audire ceperunt.claudi ut ad deum currerēt īcessu alacri uegetant̃.Muti ut deum confiterentur alacris uocibus clamaue runt.Leprosi ꝑabolētes cōtagiis anime lucida membra deposuerunt. affectu enī maiestatis suæ multa fecit quæ pretereūda nō sunt dum cūcta legant̃.Nam excellētie suæ uirtute peu dubiis pedibus gressibus tumētes equoris flu ctus calcauit & maris magnī ꝓcellas suo īpe rio mitigauit.Iam uero passionis sue obitum & elemēta tremuerūt. dum sol fugit. dum tel lus cōterit̃ saxaq; sepe illudentia dissoluunt̃. Siquidem & ipsa mors eum tenere nō potuit Nam die tertia ad sedem paternā eum reuoca uit misteriisq; angeloꝝ reducit̃ a terris ad cœ lum.Plura quoq; & his similia eius omnipo tentia facta sunt. Sed dixit incredulus ꝙ ꝑp hete miracula multa fecerunt. nullus tamē ut christus mortuus resurrexit & ī celum ascēdit

Qꝛ xp̄us deus uisibilis in corpore hominibus apparuit.

¶ Per Ysayam testatur dicēs. Propter hoc

sciet populus meus nomen meũ in die illa qa
ego qui loquebar ecce assum. & dauid ambu
labunt de uirtute in uirtutem :uidebit deus
deorum in syon. Et iterũ. uisi sunt igressus tui
deus dei mei regis utiq; q uenit in mũdum &
quibus reuelatus est occursus aduentus eius.
quem uidi ;si cognouissent: nunq̃ dñm glo
rie crucifixissent. De cuius etiá corporali ui
sione etiam Ysayas supradictus ita anunctia
uit. Gloriosus inquit erit iter uiros aspectus
eius & forma eius inter filios hominũ. quibus
non est annũctiatum de eo uiderunt .& qui
audierunt contemplati sunt. Et Iheremias in
libro Baruch. iii. Hic est deus noster & nó ex
timabit alius ab eo qui inuenit omné uiam
prudétie. & ostédit eá Iacob puero suo & Isrl
dilecto suo. post hæc in terris uisus est & cũ
hoibus cõuersatus est. Et Abacuc. iii. Dñe au
diui inquit auditũ tuũ & timui & in medio
duorũ aialium cognosceris. dũ appropiquarẽt
anni tui ignosceris. dũ aduẽit tẽpus ostende
ris. Item ipse. Videbũt gẽtes & dolebũt popu
li id ẽ iudei. Siquidẽ ysa. lxii. de ipo sic cecinit
propter syon nó tacebo & ꝓpter isrl nó qescá
donec egrediatur ut splẽdor iustus eius & salua
tor eius ut lãpas accendatur. & uidebũt gẽtes iu
stũ tuũ. & iterũ. vi. uox speculatorũ tuorũ leua

runt uocem simil' laudabūt & infra brachium sanctū suū & in cōspectu omium gētiū & ui debunt omnes fines terre salutare dei.

Q iudei xp̄m negaturi erant.

Sic predixerat ex persona dn̄i Iheremias. Præuaricatio est ī medio domus Iuda ait do minus negauerunt me & dixerūt. non est ip̄e Hoc est nunc usq₃ iudei pro christo dicūt nō est ipse. expectātes aliū qui antixp̄s est. & ysa yas. liiii. Non est ei species neq₃ decor & uidi mus eum & non erat aspectus. & desideraui mus eum despectum. & nouissimum uirorū uirum dolorum & scientem ferre infirmitatē & quasi absconditus uultus eius & despectus unde ne reputauimus eum. Quibus uerbis ī credulitatem illorum significabat iudeorum a quibus uisus est christus non habere speciē neq₃ decorē. un̄ nec reputatus ē esse deus quē tn̄ qa n̄ erāt cognituri neq₃ recepturi. Idē ysa. p̄mo als ap pbat dicēs. audite celi & auribus p cipe terra qa dn̄s locutus ē filios enutriui & ex altaui ip̄i aūt spreuerūt me. cognouit bos pos sessorē suū & asinus p̄sepe dn̄i isrl' aūt me n̄ co gnouit & pplus meus nō me ītellexit auditio nē audietis & n̄ ītelligetis & cernetis. uidebitis

& non scietis. incrassatum est enim cor ppli
huius.unde Mechiel.xii.Factus est sermo dñi
ad me dicens. Fili hominis in medio domus
exasperantis tu hitas. qui oculos habent ad
uidendum & non uident & aures ad audien
dum & non audiunt. Sic enim excecati sunt
ut saluatorem non cognoscerent nec suscipe
rent. cuius diem Abraham uidit & letatus est
& cuius aduentũ prophete magno cũ deside
rio expectauerunt. Isti enim uiderunt & non
cognouerunt insup & blasphemauerunt cla
mantes. Non habemus regem nisi cesarem.
& cetera quæ sequunt. cuius populi duritia
sic nõ mutatur quomodo ethiopis color aut
pardi uarietas. Iheremia testante. sicut imu
tare potest ethiops pellem suã aut pardus uari
etates suas ut uos potestis benefacere.

Qꝛ iudei cõuenerũt ad interficiẽdũ xp̃m.

Ita legit. Quare fremuerunt gẽtes. id ẽ ro
mani. & ppli meditati sũt inania. hoc ẽ iudei.
Astiterũt reges terre. id ẽ Herodes & Pilatus
& p̃ncipes ɔuenerũt in unũ. s. p̃ncipes sacerdo
tũ & seniores iudeoꝝ. aduersus dñm & aduer
sus xp̃m eius. & iteꝝ ex eiusdẽ psona. Circum
dederunt me canes multi & consilium malig

nantium obsedit me. canuum autem nomen in eis est. Etiam prophetam alterum constitu tum in Ysaya scriptum est. Omnes canes ceci nescientes latrare. Canuum est enim mos ut testatur noster Hilarius & pastorem alludere gregem nosse. insidiantes feras persequi. Ac uero *isti canes ceci*: pastorem suum non uidẽ tes: officium non intelligentes: latratus suos a feris ad gregem a feribus ad dominum re torserunt. Vnde & alius propheta de his ita dicit. Facti sunt mihi in sagittã reciprocam.

Q uenũdatus est christus.

Per Zachariam. xi. Ita ipse pronunctiauit Si bonum est inquit in conspectu nostro da re mercedem meam triginta argenteos. Et di xit ad me. Proicite illum ad statuarium de quorum precium quod apreciatus sum ab eis Hæc enim nota hominibus causa est. Iudas enim penitentia motus pecuniam reportauit & proiecit in templo: & abiit: & laqueo se su spendit: ut impleretur quod dixerat ysayas. Testis falsus non erit impunitus pro eo ꝙ uẽ didit argento iustum. quam pecuniam bene dominus mercedem suam dixit. Multa enĩ operaapud eos fecerat reddens uitã mortuis.

lucem cecis .auditum surdis.gressum claudis
pro quibus omnibus iudei nephandam uicẽ
& in eorum mercedem illi restituerunt.

Q traditus fuit christus.

Et in Psalmis cõmemorauit in se impletũ esse dicens. Homo pacis mee in quo speraui qui edebant panes meos magnificauit super me supplantationem. Et iterum. Tu uero homo unanimis dux meus & notus meus qui simul mecum dulces capiebas cibos. De ipso Iuda proditore Iheremias.xvii .prescius ana id est dixit. Ita peccatum inde scriptũ est stilo ferreo ĩ ungue adamãtino quod siue ad Iudam siue ad iudeos non incongrue conuenit qui sic peccauerunt in xp̃m ut non sit peccatum eorum atramẽto scriptum q̃ deleri forsitan potest. sed stilo ferreo in ungue adamantino apparatum & quod deleri non possit p̃ duritia cordis eorum.si non crediderunt.

Q sponte se morti obtulit christus pro nobis.

Ysayas dixit.liii. oblatus est ipse quia uoluit.& infra. pro eo q̃a tradidit in morte ani

mam suam . uidebit semen longinquum. & uoluntas domini in manu eius dirigetur. Et ipse per Iheramiam prophetam sic loquitur. Reliqui domum meam .diuisi hereditatem meam .tradidi dilectam animam meam i manibus inimicorum eius . hoc est in manibus iudeorum qui eum interfecerunt.

Q xp̄us captus esse debuit.

Iheremias propterea lõgo predixit. Spiritus oris nostri xp̄us dñs captus est in peccatis nostris. Quo uaticinio demonstrauit aperte & christum dominum esse & traditum pro nostris peccatis fuisse . Item Sapietie.ii.c. dicit ita. Dixerunt inter se impii comprehendamus iustum quoniam inutilis est nobis & contrarius est operibus nostris . promittit se scientiam habere & filium dei se nominat. & infra. Si enim uerus dei filius est suscipiet illũ & liberabit eum de manibus contrariorum. & infra Et sciamus reuerentiam illius & probemus pacientiam ipsius . morte turpissima condemnemus eum et affixione crucis.

Q xp̄us iudicandus erat ad mortem.

Clamat Dauid sub figura populi peccantis in deum. Tibi soli peccaui & malum corã te feci ut iustificeris in sermonibus tuis & uincas cum iudicaueris. Veniens christus in corpore tanq̃ uerum se constituit iudex omniũ hoĩm·homibus ad iudicandũ se prebuit. Sic ꝙ mitis & paciens dum iudicatus est. quia nihil in eo dignum ꝙ iudicaretur populus ꝑsecutus inuenit. Vnde & propheta Micheas vi. aduentum iudicii eius annunctians. sic cominatur contra eundem populum dicens. audite que dominus loquitur. Surge attende iudicium aduersus montes & audiat collis uocẽ tuam. audiant montes iudicium domini & fortia fundamenta terre quia iudicium domini cum populo suo & cum israhel diiudicabit. Popule meus quid feci tibi aut quid molestus sum tibi. responde mihi quia eduxi te de terra egipti & de domo seruientium liberaui te & misi ante faciem tuam Moysen & Aaron. & quatuor ostendit beneficia & prestita domini & populum suum & cõtra hec aduersus eum mala & qui iuxta hec ei populo uenturum sit. deinde subiunxit .vi.c. Audite tribus quis approbauit illum ad hec ignis ĩ domo impii thesaurus iniquitatis.

Q per falsos testes condemnandus erat.

Per Osee prophetam id dominus sic dicit Ve inquit eis qm̄ recesserunt a me. uastabuntur quia preuaricati sunt in me. ego redemi eos & ipsi locuti sunt aduersum me mendaciū ego erudiui eos & confortaui brachium eorum & in me ipsi cogitauerunt maliciam .reuersi sunt ut esset absq iugo facti sunt archus dolosus.& Malachias inualuerunt super me uerba uestra dicit dn̄s & dixistis quid locuti sumus contra te. & in psalmis dicit. Insurrexerunt in me testes iniqui & mentita est iniquitas sibi·& ysa·de iuda dicit· Testis falsus nō erit īpunitus ꝓ eo q uendidit argento iustū

Q clamauerunt Iudei contra xp̄m crucifige sicut ꝓphetizatum erat.

Hoc iam per Iheremiā.xii.c. Xp̄us de synagoga p̄dixerat dicens.reliqui domū meam facta est mihi hereditas quasi leo in silua dedit contra me uocem suam blasphemās utiq & dicens. crucifige. Et alibi ipse dicit. Super quem aperuistis os uestrum & aduersus qué laxastis linguas uestras. Et Ysayas quid inqt Iherusalem & iudas concidit quia lingua eorum

contra dominum. Item ipse expectaui ut facerent iudicium. fecerunt autem iniquitatem & non iusticiam sed clamorem.

De destructione gentis iudeorum ꝑpter peccata mortis xp̄i.

Olim cum obiurgatione ysayas illis predixerat dicens. Semen pessimorum preparate filios uestros occisioni. ī iniquitate patrum suorum morientur. uenientibus enim in iudeā gentibus pro scelere patrum & filii trucidati sunt sub quorum persona & Iheremias in interitu eorum ita deplorat dicēs. Patres uestri peccauerunt & non sunt. nos autem iniquitates eorum absoluimus. Item Iheremias propheta ad hec iudicio contendam uobiscum ait dominus & cum filiis uestris disponam. Quare ergo factus in predam super eum rugierunt leones dederunt uocem suam. posuerūt terram eius in solitudinem & ciuitates eorum exuste sunt & nō est qui inhabitet in eis.

Q̄ christus consputus est & flagellandus erat.

Iob de eo dicit. Apperuerūt super me ora

ſua exprobrantes et conſpuentes. percuſſerũt maxillam meam. ſatiati ſunt penis meis. Et ĩ Pſalmis ipſe dixit. Ego ad flagella paratus ſũ. Et iterum. Congregata ſunt ſuper me flagella & ignoraui. Similiter per Yſayam. Dominus deus apperuit mihi aurem. ego autem non contradico. corpus meum dedi percutienti bus. et genas meas uellentibus. faciem meam non auerti ab increpãtibus & conſpuentibus in me. Et per Iheremiam dicit. Poſui ſcapulaſ meas ad flagella. et maxillas meas ad palmas. Item de ipſo ipſe Iheremias ſic ſcribit dicens Dabit percutienti ſe maxillam. ſaciabitur ob probriis. et ſuſtinebit pacienter.

Q christus corona ſpinea coronan dus fuit ſicut ꝓphetizatũ erat.

Scriptum eſt in Canticis canticorum ex perſona patris de contumelia iniquitatis Ihe ruſalem mirantis atq; dicentis. Exite uidere filie ſyon regẽ Salomonem ĩ diademate quo coronauit eum mater ſua in die deſponſatiõ nis illius. et in die leticiæ cordis ſui. id eſt co ronam ſpineam quam capiti eius impoſuit ſy nagoga. Sed per Iheremiam idem filius ſic ai t. Spinis peccatorũ ſuorum circũdedit me

populus hic .& apud ysayam . Plantaui inqt uineam electam & expectaui ut faceret uuas fecit autem spinas utiq; quia degenerant a patriarcharum fructu non fructum iusticie sed spinas mortis & crucis attulit creatori.

Q sanguinem pro nobis fundere debuit.

Pronunctiatur hoc per ysayam prophetã dicens. Quis est iste qui uenit de edom tinctis uestibus de bosra .quare rubrum est uestimentum tuum & uestimenta tua sicut calcãtium in torculari. Et ille respondens. torcular calcaui solus . Calcare enim torcular se dixit qui solus propter mundi peccatum passionem suscepit solusq; delicta omnium sanguine suo lauit.

Q christus in passione tacuit
& non murmurauit. sed paci
enter sustinuit.

Hoc quotiens prophetizatur. testatur ysayas sic enim ait de illo. Tanq̃ ouis ad occisionem ductus est & sicut agnus coram tondente se obtulit sic non aperuit os suum. Sic enĩ in passione Pilato interrogante nihil locutus est sed ĩ hũilitate iudicium eius sublatum est

De quo pphēta Dn̄s deus aperuit mihi aurē ego autem nō abscōdi corpus meū dedi pcu tientibus. Et ipse alibi. tacui. silui. nūqd semp tacebo. Primo eni tacuit ut iudicaret͛ quādo sicut agnus corā tondēte se. fuit sine uoce ne qꝫ aperuit os suū. suamqꝫ cōpescuit ptātem in nouissimo autē sic de eo scribit͛. Deus meus ne. d. n. &. n. Sic tacuit enim ut iudicaret͛ quō uenit occultus. nequaq̄ autē tacebit de iudicio quādo uenerit manifestus.

Qꝛ xp̄us sibi crucē baiulauit uel portauit.

Ysayas p̄dixit. Puer natus est nobis & fac tus est principatus eius sup humerū eius qs enim regnum potestatis insignia in humero portat & non aut in capite coronam aut aliq̄ proprie uestis ornamenta sed solus rex seculo rum christus gloriam potestatis suæ et subli mitatis in humero portauit. quod etiam ysa yas figurauit. qui cum a patre hostia duceret͛ ligna ipse portauit xp̄i. eximiā tunc figurans passionem qui lignum suæ passiōis gestauit.

Nota qꝫ christus dominus mansuetus uenit ad passionem.

Propheta Iheremias ex persona christi pre
dixerat dicens. Ego quasi agnus mansuetus
qui portatur ad uictimam. & nunc cognoui
quia super me cogitauerunt consilia dicentes
uenite mittamus lignum i panem eius & era
diamus eum de terra uiuentium.d.f.vi. Hæc
enim que passus erat dominus a Iudeis que si
bi facta fuissent propheta cómédat. Nam qd
est lignum in panem missum.nisi xp̄i affixio
carnis ī lignum. Panem enim corpus xp̄i ag
noscimus .Lignum in pane esse fides nostra
christum agnoscit in corpore. quia uita cor
poris sui panis est.Scriptum est enim.Erit ui
ta tua pendens ante oculos tuos et timebis
die ac nocte & non credes uitæ tuæ. Et iterū
in Psalmo. Quia extendit manus suas i cru
ce ·Sic dicit elena manus meas .s.n. siueq̧ ue
nient quasi ꝑ mundi uespera siueq̧ declinā
te iam sole in uespera dominus in cruce ani
mam posuit. eleuans manus suas in eandem
crucem.atq̧ offerens deo sẽipsum.pro nobis
sacrificium .ut per illud sacrificium delerent
peccata nostra. Ipse ysayas quoq̧ de prædica
tione crucis eius ꝑ suis pertulit.ita scribit.Et
erit principatus eius super humerum eius. id
est uexillum sancte crucis . quod suis pertu
lit humeris. Iuxta uaticinium Dauid pro

phete .qui dicit. Dominus regnauit a ligno Abacuc quoque passionem christi ita pro nunctiauit.dicẽs. Cornua in manibus eius quod quidem est aliud nisi tropheum crucis ĩ quo exaltatus omnia traxit ad seipsum. Item dicit dominus. fortitudo mea constitui pedes me os in consumatione & super excelsa imponẽt me ut uincam in claritate eius.

¶ Qz christus clauis in manibus & pedibus perforatus est sicut fuerat prophetizatum.

¶ Per Dauid ipse loquitur dicens. Foderũt manus meas & pedes meos & dinumerauerũt omnia ossa mea . Ipsi uero considerauerunt & inspexerunt me . Quibus uerbis utiq; in cruce corpus significabat extensum manibus pedibusq; confixis & clauorum conuerbera tione concessis .Quod Dauid passus non est qui sine ulla passione corporis legitur in pace quiescere. Sed hoc de christi passione predic tum est.quia a populo Iudeorum clauis ĩ lig no confixus est. Manus enim & pedes cõfo diuntur. nisi eius qui in ligno suspenditur. Item in Canticis canticorum. Manus mee distillauerunt mirram & digiti mei guttas.

Etiam p Malachiam quia crucifigendus erat idem de semetipso dixit dñs. Si affiget hõ deum quia uos cõfixistis me & dixistis in quo cõfiximus te. & subiecit dñs post hec illis. Ve uobis cõfixistis gens tota quod ptinet ad misteriũ dominice passiõis in q̃ Iudei xp̃m crucifixerũt quãdo sceleratas manus iniecerunt ĩ eum. Quod etiam per Zachariã iterũ dñs sic cõmemorat dicens. quod pertinet ad misterium dominice passionis in qua iudei xp̃m crucifixerunt. & aspicientes eum quẽ cõfixerunt plãgẽt eũ q̃si plãctum super unigẽitũ & dolebunt super eum ut dolere solent in morte primogeniti. Hoc enim factum deprehendimus in Ihesum quem cõfixerunt iudei ĩ cruce quẽ dolebũt a se crucifixum in die iudicii cũ uiderint eum in patris ac sua maiestate regnantẽ.

Qd xp̃s inter duos latrones in cruce positus est ut dixerat Ysayas.

¶ Longe autem per ysayam predictum est Et inter iniquos deputatus est. Et Abacuc ꝓpheta dixit. In medio iniqui & duorum animalium cognosceris. id est ĩ medio duorum latronum.

Q ihesus xp̄us spoliatus est & super uestem sors missa fuit.

Q Post crucis sententiam sequitur rerum di uisio & sors super uestem quam per Dauid idem dominus ante predixerat dicens. Diui seruut sibi uestiméta mea & super uestem me am miserunt sortem. Que prophetia quēad modum sic expleta euāgelica narrat hystoria Nam dum uestiméta alia militibus fuissēt di uisa. Pro tunica autem dixerunt. non scinda mus sed mittamus sortem cuius sit. erat enim omni parte contexta.

Q christus aceto potari debuit.

Q Hoc iam fuerat ī Psalmo predictum a do mino. Dederunt in escam meam fel & in siti mea potauerūt me aceto. Quod quidem ysa yas ad Iherusalem ipse sic proclamat dicens. Ego te plantaui uinea mea quō facta es mihi in amaritudine uitis aliena. pro quo & Moy ses. uua inquit eoꝝ uua fellis & botrus amaris simus. Vnde & superius obiurgans eos dicit. Sicut plebs fatua & non sapiens hec domino retribuisti.

Q xp̄s passus tollit peccata mundi.

secundum q̄ fuerat ꝓphetizatū.

In psalmo Factus fuerat.i. dictus. asperges me ysopo & mundabor. lauabis me & super niuem dealbabor. Vnde & in lege per ysopum fasciculum aspergebantur agni sanguīe qui mundari uolebant quo significaretur per passionem domini peccata ablui mundi.

De titulo posito super crucem .s.
Ihesus nazarenus rex Iudeorum.

Pro quo titulo dixerūt Iudei. Noli scribere regē iudeorū. Respondit Pilatus· Quod scripsi scripsi. Nam enim in psalmo.xlvi. fuerat prophetizatum. Ne corrūpas titulo scriptionem in cuius serie non solum passio uel mors sed etiam resurrectio & ascensio domini predicatur.

Q xp̄us pro suis crucifixoribus orauit.

Ysayas dicit. Ipse peccata multorum tulit & pro transgressoribus orauit. Et in Psalmo sic inquit. Pro eo quia eos diligebam aduersabātur mihi. ego autem orabam pro eis. Item Abacuc cum dixisset de eo .in medio duorū animalium cognosceris. Subiunxit cum conturbata fuerit aīa mea in ira memor eris. prefigurauit enim propheta sub hac sententia. In

semetipso psonā iudeoꝝ q xp̄m cōmoti cruci fixerūt. uir tam̄ ille memoratus misericordie sue dixit. Pater ignosce illis quia nesciunt qd faciunt.

Qꝛ xp̄us ad mortē ductus est sicut ꝓphetizatum erat.

Ysayas dicit. Pro iniquitatibus populi mei ductus est ad mortem. dabit impios pro sepultura eius. & iterum. Vulneratus est ꝓpter iniquitates nostras. attritus est ꝓpter scelera nostra. liuore eius sanati sumus. & iterum. omnes nos errauimus. unusquisqꝫ in uiam suam declinauit. & dominus posuit iniquitates in eo omnium nostrum. Iuxta Apostolum qui dicit. Qui cum peccatum non cognouisset ipse pro nobis passus est.

Qꝛ xp̄us mori debuit secundum ꝓphetas.

Post flagella & crucem. fellisqꝫ & aceti potationem. Deinde sequitur mors eius quā lex non siluit dicens. Occubans dormiens ut leo & cattulus leonis quis suscitabit eū. Clamat etiā eandem mortē eius & .lx. p̄s. Deus noster deus saluos faciet nos. & dn̄i mors domini exitus. Itē p ysa. Tanq̄ ouis ad occisionē ductus ē. & .s.a.e.c. sic si.nó.uo.sic.n.a.os suum.

Pro peccatis populi sui ductus est ad mortē. Iudei autem christum quem expectabāt moriturum non sperant. Ideo respondeant quis est iste quem propheta annunctiat. Itē apud Iheremiam. sic dicit. Inebriamini animam lassam & omnes esurientes saturamini. ideo qa de somno suscitatus sum & uidi somnus meus dulcis est mihi. Daniel quoq; angelus de occisione & morte xp̄i sic loquitur dicens. Scito & animaduerte exitum sermonis ut iterum reedificetur Iherusalem usq; ad xp̄m ducem ebdomade septem et ebdomadas. lxxii. Occidetur christus et non erit eius populus qui eum negaturus est. Vnde ibi sequitur cladis iudeorum que post cōpleta est & ciuitatē & sanctuarium dissipabit cum duce uenturo. romanus exercitus cum Vespesiano. Item in Sap̄. sic legitur. De morte eius contumeliis & tormentis interrogemus eum ut sciamus reuerentiā illius & probemus pacientiam illius morte turpissima condemnemus eum.

Qd in morte xp̄i tenebre facte sūt sup terrā

Hoc iā diuini libri loq Amos pphā testāte. Et erit ī die illa dicit dn̄s occidet sol in meridie & tenebrescere faciā sup terrā ī die lunis

Et Iheremias. Exterrita est inquit que parturit in Iherusalem & afflicta est anima eius occidit eis sol cum adhuc medius esset & confusa est & maledicta. reliquias eorum in gladium dabo. quod factum est per Vespasianum.

Qꝛ os aliquod xp̄i non fuit fractum sicut fuit ꝓphetizatum.

Nam predictum fuerat. Os eius non cominuetur. Preceptum enim fuerat eis celebrare pascha in ouis similitudinem in qua dominice passionis umbra p̄cesserat. qui tanq̄ ouis ad occisionē ductus. illa eni figura agni passionem xp̄i significat.

Qꝛ lancea xp̄i corpus debuit perforari.

Sicut prenunctiatum est ab ipso per Iob Confregit me & posuit me quasi signum circumdedit me laqueis suis conuulnerauit lumbos meos cecidit me uulnere super uulnus. i. uulnere lancee super uulnus clauorum. unde etiam & per Dauid & dolorem super dolorē uulnerum meorum sic est ab eo prenūctiatū. & per Iheremiam. Tetēdit archū suū. i. p me q̄si signum ad sagittā misit in renibus meis

filias pharetre sue. & iterum de ipso populo sic ait idē dominus per prophetam. facti sunt mihi in sagittam reciprocam. & Zacharias. Videbunt in quem confixerūt. quo etiam testimonio promissus est xp̄us in ea qua crucifixus est carne uenturus.

Q de latere xp̄i sanguis & aq̄a ꝓcesserūt

Zacharias dixit. Tu quoqꝫ in sanguine testamenti emisisti uinctos tuos de lacu in quo non erat aqua. & iterum. Cum egredietur uir ab oriente. ecce aque redundantes a latere dextero. i. a latere xp̄i. Item de eadē aqua q̄ ex latere eius ꝓfluit. ꝓphā alius sic dicit. Flumina aq̄ uiuentis egredient᷑ de uentre eius: aque. s. baptismatis que credētes uiuificauit. que aque sicientibus largiūt᷑ quādo impletur quod scriptum est lauabis me & super niuē dealbabor.

Q xp̄us sepeliri debuit

Per Iheremiam idem ait. lapsa ī lacu uita mea & posuerunt lapidem super me. & iterū. Conclusi uias meas lapidibus quadris circū edificauit aduersum me ut non egrediar.

Q super sepulchrū eius lapis poni debuit

In Psalmo sic dicit. Collegerũt me in obscuro sicut mortuos seculi. quasi diceret. sicut homines utiq; quia ipse deus erat. Iterum ysaye. Erit dominus nominatus in signum eternum quod non auferetur & erit sepulchrum eius gloriosum. & alibi. Dabis impios pro sepultura & diuites pro morte sua.

Cristus descendit ad inferos sicut fuerat prophetizatũ.

THic idem dominus in ecclesiastico dicit. Penetrabo omnes inferiores partes & inspiciã omnes dormiẽtes & illumiabo omnes sperãtes in deum. Item in Psal. Vita mea in inferno appropinquabit & extimatus sum cũ descendẽtibus in lacum. factus sum sicut homo inter mortuos liber. descendit enim sicut homo ĩ infernũ. sed solus ĩter mortuos liber fuit

Cristus dñs eduxit de niferno pr̃es nr̃os

¶ Itẽ p Osee ante ita pnũctiauit. Ego inqt capiã & uadã tollam & nõ est qui eruat uadẽs reuertar ad locũ meũ. i. ad celeste soliũ. & ĩfra de mãu inqt mortis liberabo eos & de morte redimã eos ero mors tua. o mors ero morsus tuus inferne.

Q xp̄s resurrexit sicut fuerat ꝓphetizatū.

Et hoc per prophā idē in Psalmo predixit quia caro mea requiescet in spe quoniā non derelinques animam meam in inferno nec dabis sanctum tuum uidere corruptionem. de q̄ resurrectiōe & in Psalmo .iii. ita canitur. Ego dormiui & quieui & resurrexi quia dominus suscepit me. Ibi inquit aliud indicat propheta quod dormierit & surrexerit nisi somnus iste mors est. sed euigilatio est resurrectio quod ī xl. psalmo manifeste ostenditur. ubi dixit. tu autem dn̄e miserere mei resuscita me & retribuam eis. nunquid qui dormierit non adiciet ut resurgat. Item alibi. In pace inidipsum dormiam & requiescam. quoniam tu domie singulariter in spe constituisti me. singulariter tamen solus sic requieuit ip̄e ut confestim post mortem resurgeret. Item per Ysayam de eadem resurrectione sic clamat. Tunc exurgā dicit dominus nunc exaltabor & sublimabor ubi aperte testimonio resurrectionis & ascensiōis on̄ditur. unde & ibi zelum iudeorū subiecit dicens. concipietis ardorem & parietis stipulā spūs uester & ignis deuorabit uos.

Q die tercia debuit xp̄s resurgere.

Osee predixerat dicens. Venite & reuerta mur ad dn̄m quia ipse cepit & sanabit nos uiuificabit nos post duos dies. in die tertia su scitabit nos & uiuemus in cōspectu eius. Om nia enim hec in xp̄o cōpleta sunt. Quinta enī feria ē ipse traditus. parasceue passus. domini ca circa diluculum preparatus egressu s eorū ꝙ dixit resurgemus & uiuemus in conspectu eius hec ꝓpheta de sua persona uel sanctorū eius alloquitur qui in inferno erant & cum il lo tercia die resurrexerunt.

Q xp̄s debuit piscatores mittere in mūdū

Per Iheremiam ante memini dicēs. Ego mitto speculatores multos dicit dn̄s & pisca buntur eos. Deniq; secundū matheū euange liū legit᷑ ꝙ xp̄s ueniens iuxta mare Galilee Petrum & Andream fratrem eius uidit mitte re retia sua in mari, quibus ipse dixit. Venite post me faciam uos piscatores hominum. Si militer & duos fratres Iacobum zebedei & Io hannē fratrem eius dū uidisset in nauicula cū patre Zebedeo texentes retia ꝓuocans de pis catione pisciū. piscatores reddidit hoim. s. p̄ dicatores rethe. cūctos credētes de ꝓfūdo scl'i huius extrahere post hos piscatores emittam

uenatores & uenabunt᷑ eos de mõtibus & col
libus & de cauernis petrarꝝ quod spãliter ad
cõuersationẽ gentiũ ꝑtinet quos undiqꝫ apo
stoli ceperunt qui per assumptionẽ constituti
sunt piscatores aĩarꝝ quos qa post gl̃iam resur
rectionis sue dñs ad p̃dicandũ in gẽtibus mi
sit & per ysayam sic locutus est dicens. uenio ĩ
qͭ ut cõgregẽ cũ omnibus gẽtibus & linguis
& ueniẽt & uidebũt gl̃iam meã & ponã in eis
signũ utiqꝫ crucis & mittã in eis q saluati fue
rit & gẽtes in mare in affrica in libram tenen
tes sagittã. i. p̃dicatiõis uelocẽ sermonẽ In yta
liam quippe & gretã q̃ ad insulas longe & ad
eos qui nõ audierũt de me & uidebũt gl̃iam
meã. in qua sñia spãliter ꝓphãt᷑ nisi aposto
li simulqꝫ & per totum mundũ p̃dicauerunt
euangelium ad ipsũ ꝓphete non tacuerũt. de
quibus etiam in Psalmo ante predictũ est. nõ
sunt loquele neqꝫ sermones quorꝝ no audian
tur uoces eorꝝ. In omnẽ terrã exiuit sonus eo
rum & in fines orbis terre uerba eorꝝ.

¶ De ascẽsione xp̃i. s. qꝫ celos ascẽdere
debuit secundum ꝓphetas.

¶ Daniel dicit. Aspiciebã in uisiõe noctis &
ecce ĩ nubibus celi filius hoĩs uẽiebat & usqꝫ ad
antiquã dierꝝ ꝑueñt. i. ad patrẽ. post hec adiecit

& in conspectu eius obtulerunt eũ & dedit ei
ptãtem & regnũ & omis pplus tribus & ligue
ipi seruiẽt ptãs eius ptãs eterna q̃ nõ auferet.
& regnũ eius quod nõ corrũpet. Cuius ascẽ
sionẽ in celis rursũ p̃s. sic idicat. Ipse tanq̃ spõ
sus pcedẽs de thalamo suo exultauit ut gigas
ad currendã uiã a sũmo celo egressio eius &
occursus eius ad sũmũ eius ueniẽs a celo usq̃
ad infernum descẽdit egressusq̃ repetit mansi
onẽ suã & ascẽdẽs ad sedem p̃ris sui de quo an
tea solus exiuit cuius ascensus in celũ uel itroi
tus quibus gaudiis declarat psalmographus
indicauit uidẽtes enĩ ptãtes & hereditates car
nẽ xp̃i ascendentẽ i nubibus in portas celi &
portas celi egredientẽ. dixerũt. Tollite portas
p̃ncipes uestras & eleuamini porte eternales
& itroibit rex gl̃ie. qs est iste rex gl̃ie dñs for
tis & potẽs dñs potẽs in p̃lio. tũc ascensũ eius
& alibi cõmẽorat dauid dicẽs. Ascẽdit sup che
rubi & uolauit. uolauit sup pẽnas uẽtorũ. & ite
rũ. ascẽdit i altũ & captiuã duxit. d. h. qui uti
q̃ nisi fuisset i terra nõ diceret ascẽdit. Sed qd
est captiuam duxit captiuitatẽ nisi qa de uita
mortẽ ipã in carnẽ quã a terris assũpserat q̃si
captiuã in celũ ducebat. uñ & post hec pphã
hortat oẽs gẽtes puocãs ad laudẽ xp̃i eũdẽq̃
ascẽsũ eius eisdẽ iterũ sic pnũciãs. psallite deo

qui ascendit super celum ad orientem & de lo
co orientis in partibus est ubi xp̄us resurrex
it & in celum ascendit .& post hec subdit: Vi
si sunt ingressus tui deus gressus dei mei regis
mei qui est in sancto. Videntibus omnibus
apostolis atq; quingentis uiris sic ascendit in
celum. Cuius ascensionem & Salomon in cā
ticis cā. predicat. Ecce hic saliens super mōtes
& transiens super colles.& Amos dicit.tibi edi
ficat in celo ascensum suum & pollicitationē
in terra firmauit. Sed & illud per Ysayam do
minus dicit: Nunc exurgam.nunc exaltabor
& nunc sublimabor testimonium resurrectio
nis & ascensionis xp̄i declaratur. quasi aperte
diceret. nunc exurgam a mortuis. nunc exal
tabor in celo.nunc sublimabor in regno. un
de & alibi ipse ysayas Ecce itelliget seruus me
us & exaltabitur & eleuabitur et sublimis erit
ualde.quod utiq; ad ascensionem celi & glori
am pertinet regni.

Qr xp̄us ad dexteram dei patris sedit.

In Psalmo scriptum est Dixit dominus
domino meo sede a dextris meis. Donec po
nam inimicos tuos scabellum pedum tuorū.
Inquirant ergo Iudei cui dictū est a domino

ſede a dexteris meis. nunquid archangelo nõ opinor. neq̃ angelo. neq̃ prophete. nam nullus hominũ in ea gloria eſt. ſed ille quem digno conſenſu inuiſibilis deus habet hic ſedem ad dexteram patris qui cõſenſu dei dignus ẽ & nomine de quo dicit Pſalmus. Regnabit dominus ſuper omneſ gentes dominus ſuper ſedem ſanctam ſuam. Et iterum. Dominus in celo ſedes .ſ.&.i.id.o.d.

Q regnũ xp̃i eſt eternum & incorrptibile

Daniel. vii. dicit. Videbam uiſione noctis & ecce in nubibus celi quaſi filium hominis uenientem & uſq̃ ad ueſtitum dierum peruenit & in conſpectu eius prelatus eſt & ipſi datus ẽ prĩcipatus & honor .&.&.&.o.p.&.ter. &.li ipſi ſeruient poteſtas eius ptãs eterna q̃ nõ auferetur ab eo & regnũ quod nõ corrũpet. Quo teſtimonio oſtenditur ita excepiſſe chriſtum ab omnipotente & dominationem & regnum & poteſtas eius eterna ſit. & regnum eius ſine ulla corruptione permaneat. Et iterum idem Daniel. in.d.ſ.d. celi regẽ qui ineternum non cõmouebitur & regnum populo alteri non dabit. percutiet. & conteret uniuerſa regna. & ipſe ſtabit ineternum . Et

Ysayas ppheta de eodem.multiplica.e.in.pa n.e.fi.& in Psalmo sic legitur. Orietur in die bus eius iusticia & habūdātia pacis donec aufe ratur luna.idest usq ad consumationē seculi.

Q xp̄us spiritum sanctum misit.

¶ Dauid ita dicit. Ascendit in altum & cap tiuam duxit captiuitatem. dedit dona homi nibus.Post ascensionem enim suam sic misit spiritum sanctum in quo est omniū plenitu do donorum.De quo per Ioel prophetā nūc tiat dicens.Erit post hec effundam super om nem carnem spiritum meum.& pphetabunt fi.u.& fi.u.gens uos ui.ui. & iu.u.sop. sopo. sed & sup omēs seruos meos & ancillas meas in die illa effūdā de spū meo.Zacha.Effundā inquit super dauid & super habitantes Iheru salem spiritum gratie. Hoc autem pronuncti atum est dicente propheta in Psalmo. In om nem terram exiuit sonus eorum & in fines or bis terre uerba eorum. non sunt.zc.

¶ Q dominus Ihesus christus uenturus est in fine mundi iudicare uiuos & mortuos.

¶Per Ezechiam ita annunctiatur. Hec dicit dominus deus. Auferam citharam. tollam coronam. nōne hic est qui humiles sublimabit & secula humiliabit & hoc nondum factum est donec ueniat cuius est iudicium & tradam ei. De quo Ysayas. dn̄s sicut fortis egredietur. & sicut uir preliator suscitabit zelum. uociferabitur & clamabit & super inimicos suos confortabitur. Tacui semper & silui pacieſ fui. sicut parturiens loquar. dissipabo & obseruabo israhel. Hoc ad secundum aduentum in quo non humilis ut iudicetur sed ut iudicet fortis egredietur. Neq; tacebit quomodo in priori aduentu fecit paciens erit sicut ī passione carnis sed iudicans uociferabit loquet᷑ ut parturiens quia repente. idest pariens erit corruens. suos hosteſ est oppressurus. Hoc etiam testimonio p̄s. ita docetur ut dicit deus ma. ne. d. n. &. n. Si utiq; quia si in primo humilitas se aduentum tacuit ad iudicandum. in secundo dum manifestus uenerit ita uide licet nō tacebit sed clamabit ut reddat tollat singulis secundum opera sua. Sequitur Ignis ante eum ardebit & in conspectu eius tempestas ualida. ignis ante eum ardebit ut lignū fenum stipulam. idest delinquentium. lapidesq; preciosos. Iustorum probatus est gesta

que dicturi sunt. Transiuimus per ignem & aquā et edu.n.in re.cū.&.de.&.te.d.p.s.cō.il s.e.qui or.te.e.super.sa.Et an.c.illud.e.q.d.est ysayas auditam inquit faciet dominus gloriā uocis sue & terrores brachii sui ostendet. in cominatione furoris & flāmam ignis deuorā tis allidet in turbine & in lapides grandinis. Brachium enim dei est xp̄us qui in flāma et terrore tempestatis ad iudicandum uenturus est. De cuius iterum iudicio idem propheta sic dicit. Consurge sicut in diebus antiquis ī generationibus seculorum. Nunquid tu per cussisti superbum. uulnerasti draconem. hic secundus xp̄i predicatur aduentus ut ea uirtu te consurgat in iudicium & ad separationem bonorum atq; malorum . qua uirtute surrex it in generationibus seculorum.hoc est in pri cipio quādo percussit superbum.id est diabo lum.ad separandū a bonoꝝ consortio ange lorum.De cuius xp̄i iudicio & Micheas sic lo quitur .dicens. Audite montes iudicium do mini cum populum suum et cum Iherusalem iudicabit dicens.Popule meus quid feci tibi. aut ī quo molestus fui.Responde mihi.Tūc enī iuxta Malachiam. Videbunt & aspicient ad quē confixerunt & plangent planctu q̄si unigenitum dolebūt super eū ut doleri solet

in morte primogeniti. dolebunt enim eũ a se crucifixum cum uiderit iudicantẽ in patris ac sua maiestate regnantẽ. Iob quid ante legem & angelis uirtutibus clarus redimendus se re suscitandũq; deo iudicii qui uenturus est iu dicare uiuos & mortuos. presentandũq; ꝓphe tica auctoritate annũctiat dicẽs. Credo enim q redẽptor meus uiuit & in nouissimo die de terra surrecturus sum. & in carne mea uidebo deum saluatorẽ meum. quẽ uisurus sum ego ipse & non alius & oculi mei cõspecturi sunt reposita est ergo hec spes mea in sinu meo. i. in corde meo. quem. i. deũ qui uidendus est ĩ iudicio sicut legimus uidebũt in quẽ cõpũxe rũt. quemqdem dicũt in eo loco iudicaturum impios ubi ipse iudicatus ẽ. Ioel ꝓpheta testã te. Exurgãt inqt & ascendant omẽs gentes in ualle Iosaphat quia ibi sedebo ut iudicẽ om nes gentes in circuitu. Namq; ibi pleriq; as serunt futurum iudiciũ ubi passus est dñs. ysa ya pronunctiante. Confirmationem & abbre uiationem faciet dñs deus exercituũ ĩ medio omnis terre. que confirmatio & abbreuiatio potest esse nisi iudicii futuri. Sed ubi sit me diũ terre illud sedulo de passione testimoniũ dauid ostendit qui dicit. Deus autem rex no ster. a. s. o. e. s. in medio terre. Nulla enim alia

est salus nostra nisi redemptio dñi nostri Ihesu xp̄i saluatoris & iudicis que in medio terre orta est.

Qr iudei excecati debuerunt xp̄m negare & quicqd de xp̄o fuerat prophetizatum

QVendent omnia ista ex lr̄is hebreoꝝ .qui legunt cuncta sed non intelligunt . omia signata sunt in illis ꝓpheta testāte. & erit nobis uisio omniū sup sermones libri signati quem si qui dederūt homini litteras scienti & dicēt lege & ille respondebit non possum. Signatū est enim & dabit᷑ liber nesciēti legere & respōdebit. nescio litteras hec sunt ueteris testamenti signacula que filius heres signauit in ocul᷑ nostri cordis illuminās sicut scriptum est. Signa testimoniū . signa legem in discipulis nostris. habemns enim ad intelligendū xp̄m ducem. legē: testes: & ꝓphās: ex qbus deitatē & nomē gentiū quoqꝫ genus & patriā & natiuitatē: uirtutes: & curatiōes: cōprehēsiōes: palmas: flagella: cōsputatiōes: suspēsiōes: fellis et aceti potatiōem: mortē: sagittā: sepulchrū: infernū: icorruptiōem corporis & resurrectionē carnis ascēsiōemqꝫ eius i celi regnū atqꝫ iudicium declaramus.

Vide cecitatẽ iudeoꝝ cõtentã ĩ suo talmuth.

¶ Explicit libellus dñi Ysidori Epi de fide catholica & ueteri & nouo testamẽto. editus cõtra iudeos ĩpios qui ducti sacrilega cecitate ĩ suo talmuth scripserunt & scriptum retinent & seruãt. & loco quolibet die sabbati recitãt. ꝙ beata uirgo Maria habebat uirũ nomĩe Iohanã. & cõcepisse nephãdo mentiunt᷑. turpius ex Ioseph. quem dicunt fuisse hominem luxuriosum in Iherusalem habitantem. ubi etiam dicunt Mariam habitare cum uiro predicto. & sic mẽtiunt᷑ sceleratissimi iudei xp̄m ex adulterio genitum. & etiam tẽpore mestruali & post christum imposuisse sibi nomẽ Iosue. & ipse fecit se uocari Ihesus. Fatentur tam̄ ꝙ in secũdo anno disputauit cũ scribis in Iherusalẽ & mirabant᷑ sup doctrina eius. cũ ip̄m spuriũ & ex mestruata natũ dãnabiliter assererẽt. & ibi cõuincit eos in q̄dã questiõe quã de suo Thalmuth. qui apud eos appellatur Anzechin disputabant de Ietro & Moyse. Ducens eos ad inconueniens. scilicet ꝙ Ietro fuit magister Moysi. & sic discipulus super magistrum sit. Vel ꝙ Moyses non dedisset legem. quod est nepharium apud omnes. Et mirantes super sapientia illius dixerũt.

ipſum eſſe beth .iuda.i.mãzer uel ex meſtrua ta natus . Sapiẽtiam autem & poteſtatem mi raculorum dicunt ſic acquiſiuiſſe: Fabulant᷑ enim in templo Salamonis fuiſſe in quodam lapide ſcriptum Xamenaforas. quod cum le giſſet incõtinenti intellexit omnia & potuit omnia facere .qa dicũt illud uerbum Xamena foras talem uirtutem habere . Sed ut dicunt Scribe & Phariſei fecerunt fieri quatuor leo nes & canes eneos qui arte magica ĩ porta tẽ pli latrarẽt.& exeũtes cum illo Xamenaforas tradiderunt obliuioni ex timore illoꝝ latran tium. unde dicũt ꝙ xp̃us in femore inter pel lem & carnem poſuit illud in carta ut exiens ſi traderet obliuioni tamen retinet Xamena foras.& ſic fuit . unde fuit ſapiẽtiſſimus & po tentiſſimus in omnibus miraculis. & ideo al legabat prophetias quas.de ſe dicebat .Dñs ipſe uobis ſignum.& ſcripturas & ꝙ Meſſias qui de celo deſcendit.ſicut dicit Yſayas.Prop ter hoc dabit dominus ipſe uobis ſignum.ec ce uirgo concipiet & pariet filium zc. Item Dauid filius meus es tu zc.Et illud.Aſtiterũt reges terre.zc.Item dicebat Iudeos eſſe ſpuri os ſicut ſcriptum eſt.quia filii fornicationum ſunt.Item fecit miracula .ſ.claudũ quendã & curuũ ſtare & ire cum illo noĩe Xamenaforas

& leprosum etiam curauit. Tunc Iudei addu
xerunt eum ad reginā Elenam .quā tūc dicūt
regnare in Iherusalem. & accusauerunt illū ꝙ
uolebat destruere totū mundū. Ipse autem cō
rā illa allegauit de se scripturas ꝓpheticas &
suscitauit mortuos coram ea. & confudit Iude
os. & fuit magnum scandalum in Iherusalē.
& congregauit bene trecentos discipulos ut
dicūt & Iudei nō audēes disputare. miserunt
quendam iudeum iudam. s. scariotis. qui didi
cit Xamenaforas supradictū. & traxit illi uir
gam uirilē & mixit sup ihesum & sic polluit
illū dum uolarent ambo. & cecidit Ihesus &
ꝑdidit scientiam & potestatem. quia Xamena
foras non patit̃ pollutionem aliquā. & sic in
firmus factus fuit captus & crucifixus & mor
tuus iubente predicta Elena.

FINIS

¶ Iosephus quem iudei yocefon bengorion uocant.li.xviii.antiquitatũ.c.xiii.describẽs tẽ pus ĩperii tiberii cesaris sup orbẽ & pylati eius pcuratoris in iudea postq̃ trãstulit imaginẽ Tiberii in cesaream de xp̃o sic testificat᷑. cui concordat Eusebius de ecclesiastica potestate li.i.c.xiiii.

EPISTOLA. Fuit isdem temporibus

De Statura christi.

¶ Apparuit istis temporibus & adhuc est homo magne uirtutis noĩatus xp̃s Ihesus q dicit᷑ a gẽtibus propheta uirtutis .quẽ eius di scipl'i uocãt filium dei.suscitãs mortuos & sa nãs languẽtes.hõ quidẽ stature pceris medio cris & spectabilis.habẽs uultũ uenerabilẽ.quẽ intuẽs diligere possit & formidare capillos ha bẽs nucis coloris auellane p̃mature et planos fere usq; ad aures. Ab auribus uero crines ali quantulũ crispos ceruliores ab humeris uẽtilã tes & fulgentiores discrinos habens capitis ĩ medio iuxta morem nazarenoꝝ .planã fron tẽ cũ facie sine ruga & aliqua macula serenissi mã quã moderatus color uenustat.nasi orisq; nulla est prsus reprehensio. barbã habẽs ipu berẽ & copiosam capill'cũ colore nõ lõgã:sed

medio bifurcatā. aspectū hñs simplicē q̄ȝ matu
rū oculis glaucis uariisq̄ȝ claris existētibus in ī
crepatione: terribilis in admonitiōe: blandus
& hilaris seruata grauitate. qui nūq̄ ridere ui
sus est flere autem sic: in statura corporis rec
tus & ꝓpagatus. manus hñs & brachia uisu
delectabilia. in colloquiis grauis & modestus
inter filios hominū speciosus. Hec ille.

Epistola Pilati de nece dñi nr̄i Ihesu
ad Claudium missa imꝑatorem.

Pontius Pilatus Regi claudio. S. p. Nuꝑ acci
dit q̄d & ipse ꝓbaui iudeos per iuidiā se suos
q̄ȝ posteros crudeli dānatiōe ꝑmisse. Cū enī
haberēt eoꝝ p̄res ꝓmissionē q̄ deus eoꝝ illis
mitteret de celo sanctū suū q rex eorū merito
diceret. Hūc secūdū ꝓmissionē īter nos misit
de uirgīe natū. me itaq̄ȝ ī Iudea p̄sidēte. Cū au
dissēt hūc Iudei cecos illumīasse: leprosos mū
dasse: paraliticos curasse: demones ab homini
bus fugasse: mortuos suscitasse: imparasse uen
tis: siccis pedibus suꝑ undas maris ambulasse
& mlta alia miraculoꝝ signa fecisse: Et cū ml
ti de populo iudeoꝝ hūc filiū dei credidissēt.
inuidia contra eū prīcipes sacerdotū passi sūt
& scribe phariseoꝝ. & tenentes eum tradide
runt mihi presidi. & alii ꝓ aliis mentiētes illū

magū esse dixerūt. & cōtra eorꝝ legem facere. Ego autē eorꝝ uerbis credidi. & eorꝝ arbitrio illū flagellatū tradidi. Illi uero in ligno eum crucifixerūt & mortuū sepelientes. custodes ꝑtorii mei milites posuerūt. & signantes monumentum abierūt. Ille autem a mortuis tercia die resurrexit. Intantū deniqꝫ exarsit iudeorum iniquitas. ut militibus meis darent pecuniam dicentes. Dicite quia eius discipuli corpus ipsius nocte furati sunt. milites autem cum pecuniam accepissēt nec tacere potuerūt factū qđ fuerat sed de sepulchro resurrexisse testati sunt & a iudeis se pecuniam accepisse & ad dicendū cōtrariū. Ideo suggero regi ne qs tibi ueritatē scienti mentiat᷑. & ne estimes me credere mendaciis iudeorꝝ. Potestati tue omnia que gesta sunt de Ihesu in pretorio meo notifico per presentes. & Vale. Hæc reperta sunt in annalibus romanorum.

¶ De statura xp̄i Octauiani temporibus cesaris ex uniuersis mundi partibus illi qui prouinciis ꝑerāt senatoribus scribebāt qui rome erāt de nouitatibus q̄ occurrebāt p mūdi climata Quidā Lentulus noīe ī partibus Iudee Herodis regis hn̄s officiū senatoribus de xp̄o scripsit. & hoc ē in annalibus Romanorum.

EPISTOLA. Apparuit istis temporibus.

Iosephus quem iudei. ut supra.

¶ Fuit isdem temporibus Ihesus uir sapiēs si tamen cum nomīari uirū phas est. Hic erat mirabilium effector operum & eorū doctor hominum qui que uera sunt libenter audiūt & multos quidem iudeorum multosq; etiam ex gētibus sibi adiunxit. Messias hic erat hūc ad primorum nostre gentis uirorum accusationem cum pylatus in cruce agendum esse decreuisset non defuerunt qui ab inicio eum dilexerant. Apparuit enim die tertia iterum uiuus secundum q diuinitus inspirati prophete uel hec uel alia de eo innumera miracula esse futura predixerant sed & in hodiernum cristianorum diem qui ab ipso nuncupati sunt & nomen genusq; perseuerat. Hec ille.

¶ Legitur de beato ysidoro in officio suo in lectionibus officii matutinalis inter alia de eiusdem Ysidori factis. In secunda lectione

¶ Mira res quadam nocte dominice natiuitatis existens Ysidorus in horis matutialibus apud Yspalensem eccliam subito Romã adiit & beatũ Gregoriũ qui eadẽ nocte eisdẽ horis insistebat uisitauit. qui cõgaudẽs eidẽ ac ipm spiritu diuino cognoscens amplexatus est ĩ persona familiaris fratris sui Leandri. Refecti igitur beatissimis uerbis. ysidorus ad yspalñ. eccliam est reuersus inueniẽs quos dimiserat idẽ officiũ matutiale celebrãtes. Cũq3 Arriana heresis in toto Gottorꝝ regno acrius incalesceret. mortuo Leonigildo beatus ysidorus palã arguens dictã heresim ad palmã martirii peruẽire anhelabat.

¶ Cernens igit̃ beatus Leander admirabilẽ constantiã ysidori. nesciẽ quo ductus spũ ĩ cella adolescentẽ ysidorꝝ ĩclusit. qđ tã pius rex q̃ mlti eccliarꝝ p̃lati mltũ pegre ferẽtes. dicebãt nõ debere talẽ lucernã sub modio ponere. sed sup cãdelabrũ. Sed nec regis: nec aliorꝝ uocibus beatus leãder cessit: ip̃e sciebat qui fecerat btũs. Recaredus iuxta cellã beati ysidori frequẽter assidebat. Cõgregato magno cõsilio fi

dem catholicā cū baronibus. Recaredus pro
fessus est & etiā confirmauit.

¶ Igit̄ beatissimo Leandro infirmitate mor
tis grauato iubet ysidorꝝ educere de cella sola
tii ac benedicēdi grā. ut se se suis meritis cōmē
daret. Sed sanctus ysidorus uenientibus ad se
tale dedit rn̄sum. Scitote frēs me ab hac cella
minime egressurꝝ q̄diu frater meus ī hac pere
griatiōe extiterit. Ipē enī hoc ꝓposito sacra
mēti firmauit. Igit̄ in celestē gl̄iam btō Lean
dro posito. Sāctus ysidorus ī pastorē eligit̄.
& a rege & a ppl̄o cella disrūpit̄. & dei famulū
ad eccl̄iam pduxerunt.

¶ Coactus sanctus ysidorus cessit. & sic ī an
tistitē yspalēsem uenerabiliter est receptus. cu
ius electio btō Gregorio sūmo pōtifici p nūc
tios solemnes pn̄tatur. Quam suscepit cum
gaudio & ipm cōfirmauit. dirigēs sibi palliū
cū honore p totā yspaniā ꝑmacie. Quātus sāc
tus ysidorus fuerit cōstās: hūilis: paciens: benī
gnus: & cūctis uirtutibus insignitus: nullius
lingua sufficeret ad narrandū. Cōstruxit etiā
monasteria ubi cl̄icorꝝ. ac scolariū colligebat
ml̄titudinē ut insisterēt scolasticis disciplinis
Ordīauit ut nullus scolariū p q̄driēniū a mo
nasterio ex̄ret. In quorꝝ collegio fuit beatus
Illefonsus. & multi alii nobiles.

¶ Cumq; sanctus Presul appropiquaret ad yspalensem ciuitatē: factus est cōcursus utriusq; sexus. s. scolariū: clicorꝝ: monachorꝝ: laicorꝝ cū ymnis & laudibus & gaudio. ¶ Concurrētibus omnibus igit᷑. ut sācti patris tāgerēt fimbrias ex cōpressiōe turbiū quedā mulier pregnās extitit suffocata. Quod cernens dei famulus inter lacrimarꝝ inundatiōes tacitus orōnē fudit. Post modicum spaciū surgēs mulier uoce clara dixit. Benedictus tu pater ysidore qa tuis oratiōibus tā me q̄ fetum meum a morte temporali & eterna liberasti. Retulit omnibus astantibus. q̄ ut & ipsa & fetus defuncti sūt. anime iporꝝ deferebant᷑ ad infernū. audita est autem uox. reuertantur anime in corpora. quia amicus noster ysidorus orat ꝑ eis. Multa deniq; opera caritatis exercuit. puellas pauperes in matrimonio cōiungēdo. ac captiuos redimēdo. tot autē uirtutū & donis miraculorum fulsit insignis. ut si oēs artus hoīm uerterētur in linguas nō sufficerēt ad loquēdū.

Registrum foliorum.

Liber	miracula	in morte
uirtus	nantiū	& leprosus
ego	ꝯ Ihesus	
patrem	& iheremias	

cenne

fami

ant

me

nec

omus

pis

ms

ius

ab eis et dominus mecum est tamquam
bellator fortis. An. Ipsi vero
in vanum quesierunt animam
animam meam introibunt in inferiora
terre. An. Omnes inimici mei
audierunt malum meum
domine letati sunt quoniam tu fecisti.
An. Alliga domine in vinculis
nationes gentium et reges eorum
in compedibus. Capitulum
Circumdederunt me undique et non
erat adiutor quesivi et
ad iuvaret et salvum fe
cit in virtutem meum et
dignationem tuam ipsa
auxiliata est michi.
V. An. Consilium fe
cerunt inimici mei dicentes
Tradamus eum ... nunc
Preces. An. Benedicta
Omnipotens deus ut qui
nostris excessibus incessanter af
fligimur per unigeniti

nov
evat
qui

... tu passione ...
Ps. iii. ...
Visita dne ...
Ingressus pylatus ...
... ...
... factus ihs in agonia
prolixius orabat et factus est
sudor eius sicut gutte san-
guinis decurrentes in terram
Respice ...
...
...
quam dns ...
non dubitavit ...
...
...
... ita ...
... et ad compleno-
rium et ad ...
...
S ...
...
...

...feria

...latus

...super

...magos

...ctus

...r querentes

...tes in tram

...ydur

...(?)latur p

...undar

...ientem

...ad illa

...omplevit

...ucerunt

Rabbi Samuel Epist.

Tract. de Turcis

Ysidorus

Lucidarius

[illegible]

Vita [illegible] etc